ORTODOKSİA
Ahlakî ve dinî resale
Müdir mes'ul
MELETİOS LUKAKİS
Mahal idare
FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Περιοδικὸν ἠθικοθρησκευτικὸν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἔτος Η' — Κωνσταντινούπολις. — Μάϊος 1933. — Τεῦχος 89

Ο ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΚΛΗΡΟΣ

Ὁ ἐνοριακὸς ἡμῶν Κλῆρος δὲν ἐπιβεβαιώνει μὲν τὴν πνευματικὴν ὑπόστασιν τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀνανεώνῃ ἑκάστοτε τὸν ἐσωτερικόν του κόσμον μὲ στοχασμὸν θεολογικὸν ἢ μὲ σκέψιν φιλοσοφικήν, νὰ ἀναζωογονῆται μὲ τὴν πνευματικὴν σύλληψιν τῆς συγχρόνου ζωῆς, καὶ νὰ προσαρμόζῃ τὴν μακραίωνα παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ δεδομένα τῆς ἑκάστοτε πραγματικότητος, ἔχει ὅμως ἄλλας τινὰς ἀρετὰς μὲ τὰς ὁποίας κατορθώνει νὰ σταθῇ εἰς τοὺς χριστιανούς του, ὄχι βέβαια ἐμψυχωτὴς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πρόοδον τῆς ζωῆς των, ἀλλὰ ὡς τὸ σύμβολον τῆς πνευματικῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας των. Ἔχει τὴν πίστιν, ἡ ὁποία, ὡς λέγει ἡ Γραφή, δύναται καὶ ὄρη νὰ μετακινήσῃ. Ἔχει τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην εἰς τὸ ἔργον του τὸ ὁποῖον εὐλαβεῖται. Καὶ μέχρι τινὸς δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τὸν χριστιανόν του : «Νὰ μὴ σὲ ἐνδιαφέρῃ πολὺ ἡ ἐσωτερική μου ἀνάπτυξις. Νὰ μὴ σὲ ἐνδιαφέρῃ καὶ τόσον τὸ ἐσωτερικόν μου περιεχόμενον. Σοὶ ἀρκεῖ ὅτι εἶμαι ὁ ἀγγελιοφόρος σου, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος φέρει εἰς σὲ τὴν συστημένην ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἢ μεταφέρει τὴν ἐπιστολήν σου εἰς τὸ προσφιλές σου πρόσωπον τὸ ὁποῖον θρηνεῖς. Ἀπὸ ἕνα ἀγγελιοφόρον δὲν ζητεῖ κανεὶς περισσότερα».

***

Ἀλλὰ τί θὰ εἴπῃ τις διὰ τοὺς ἱερεῖς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι οὔτε στοιχειώδη εὐλάβειαν ἔχουν πρὸς τὸ ἔργον των; Ἡ ἱερωσύνη εἶναί τι πολὺ λεπτὸν καὶ ἅγιον, καὶ δὲν δύναταί τις ἐλαφρᾷ τῇ συνειδήσει νὰ τὸ μυκτηρίσῃ καὶ νὰ τὸ ἀπεμπολήσῃ. Πρέπει νὰ τὸ κρατῇ μὲ φόβον Θεοῦ καὶ μὲ τὴν συντετριμμένην συναίσθησιν ὅτι πάντοτε — καὶ ὅταν ἀκόμη κάμνῃ τὸ καθῆκόν του — εἶναι ἀνάξιος τοσούτου παρὰ Θεοῦ ἐλέους. Πρέπει μὲ πολλὴν προσοχὴν νὰ φέρωμεν τὸ ράσον, τὴν τετιμημένην αὐτὴν στολήν, μὲ ὑπερηφάνειαν, νὰ τὸ κρατῶμεν ἀκηλίδωτον, νὰ αἰσθανώμεθα τὴν σεμνότητά του, τὴν εὐγένειάν του, τοὺς ὑψηλούς του τίτλους. Τὴν στολὴν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν φέρωμεν μὲ βαθεῖαν τιμήν, μὲ τὴν ἐνθουσιώδη συναίσθησιν ὅτι εἴμεθα φορεῖς μεγάλου ἀνθρωπιστικοῦ ἰδεώδους. Κάτω ἀπὸ αὐτὴν ὁ κληρικὸς πρέπει νὰ μένῃ ἐπηρεασμένος, ἀναγεγεννημένος, ἀνώτερος ἄνθρωπος, ἕτοιμος δι' ὅ,τι ὑψηλόν, δι' αὐτοθυσίαν ἀκόμη. Τὸ ράσον πρέπει νὰ λέγῃ εἰς τὸν κληρικὸν πολλὰ πράγματα. Εἰς μερικὰς δὲ στιγμὰς νὰ τὸν συγκινῇ, νὰ τὸν μεταρσιώνῃ.

***

Τότε ὁ ἱερεὺς θὰ εὐλαβῆται καὶ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὴν Ἐκκλησίαν του καὶ τοὺς χριστιανούς του, οἱ ὁποῖοι τὸν τιμοῦν ὡς πνευματικὸν πατέρα καὶ ὡς λειτουργὸν τοῦ Ὑψίστου. Ἀσπάζονται τὴν δεξιάν του. Ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰν σημαίνει σχεδὸν ἀποδίδω θείας τιμάς. Τὸν δέχονται εἰς τὰς οἰκίας των εἰς ὥρας κατὰ τὰς ὁποίας πολλοὶ ὀλίγοι εἶναι εἰς αὐτὰς εὐπρόσδεκτοι, ὡς εἶναι αἱ ὧραι θανάτου προσφιλοῦς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ προσώπου, ἢ τοκετοῦ ὅτε μὲ πόνους ἡ γυνὴ φέρει εἰς τὴν ζωὴν ἀκόμη ἕνα ἄνθρωπον. Εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς μίαν πτωχὴν οἰκογένειαν, καὶ ἡ μήτηρ δίδει εἰς αὐτὸν τὰ κερμάτια τὰ ὁποῖα εἶχε διὰ τὸ γάλα τοῦ ἀσθενοῦς τέκνου της. Τὸν ἱερέα τὸν δέχονται ὡς φῶς ἀμίαντον εἰς τὸ σκότος τὸ ὁποῖον τοὺς περικυκλώνει.

***

Ἀλλοίμονον, ἐὰν τὸ φῶς αὐτὸ εἶναι σκότος. Ἀλλοίμονον, ἐὰν τὸ ἅλας μωρανθῇ. Ἐὰν ἡ συναίσθησις ὅτι ὁ ἱερεὺς κρατεῖ τὰ τίμια καὶ ἅγια τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι κρατεῖ θησαυρὸν τόσον πολύτιμον, καὶ χάριν αὐτοῦ δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ ἄδυτα τῆς συνειδήσεως τοῦ χριστιανοῦ, δὲν τὸν συγκινῇ εἰς ὥρας κρισίμους δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν του, δὲν τὸν ἐξαίρῃ, σημαίνει ὅτι ἡ ψυχή του εἶναι ὅλως κενὴ καὶ ἀναξία διὰ τοιαύτην ὑψηλὴν διακονίαν. Ὁ τοιοῦτος πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι τὸ Θεῖον δὲν μυκτηρίζεται. Ὁ τοιοῦτος τοποθετεῖ τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν κλοιὸν τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς περιφρονήσεως τῆς δημοσίας γνώμης.

Φανάριον, 27/5/33.

† Ο ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ

ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

ΤΗΝ Κυριακὴν τῆς Σαμαρείτιδος ἐγένετο ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία ὑπὲρ τῶν Φιλανθρωπικῶν ἡμῶν Καταστημάτων, ὑπὲρ τῶν μοχθησάντων διὰ τὴν σύμπηξιν καὶ προαγωγὴν αὐτῶν, ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν κεκοιμημένων μεγάλων εὐεργετῶν τοῦ Γένους, ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῶν Καταστημάτων τούτων ἐργαζομένων, περιθαλπόντων καὶ περιθαλπομένων.

Ἡ ἡμέρα αὕτη ἔχει ἰδιάζουσαν ἱερότητα καὶ συγκίνησιν. Εἶναι ὁ καθαγιασμὸς τοῦ καθήκοντος τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ ἐπισκεπτώμεθα τοὺς ἀσθενεῖς καὶ πάσχοντας. Ὁ πόνος καὶ τὸ γῆρας ἔχουν περισσοτέραν ἀνάγκην τῆς ἀγάπης ἡμῶν. Διὰ νὰ καταστῶμεν δὲ ἄξιοι τῆς ἐπουρανίου βασιλείας πρέπει πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ ἐπισκεπτώμεθα, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ τοὺς ἐν ἀσθενείᾳ ὄντας.

Τοὺς ἀσθενεῖς πρέπει νὰ ἐπισκέπτωνται ἰδίᾳ οἱ κληρικοί. Εἶναι ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ὑποχρεώσεών των. Ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς δύνανται νὰ ἀσκήσωσι σημαντικὴν πνευματικὴν ἐπίδρασιν. Θὰ τὸν ἐνισχύσωσι νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ καρτερίαν τὴν ὀδύνην τῆς ἀσθενείας του καὶ μὲ πίστιν καὶ ἐλπίδα τὸν σωματικὸν θάνατον. Ἔπειτα ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸν ἀσθενῆ ἱερεὺς ἀνυψώνει ἑαυτὸν ἐνώπιον τῶν χριστιανῶν του, κρατύνει παρ' αὐτοῖς τὸ κῦρος καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπηρεάζει τοὺς χριστιανούς του ἠθικῶς, τοὺς κάμνει καλυτέρους, καὶ τοὺς προσδένει μὲ ἀδαμαντίνους δεσμοὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν των.

Πόσα πράγματα δὲν ἔχει ὁ κληρικὸς νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἀσθενῆ, νὰ ἐμβάλῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἰδέαν ὅτι εἶναι φίλος του ἀκραιφνής, καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ὑγείαν του, τὴν σωματικὴν καὶ τὴν ψυχικήν, νὰ δείξῃ εἰς αὐτὸν τρυφερότητα ἡ ὁποία τόσον πολύτιμον πρᾶγμα εἶναι, νὰ τῷ ἀναγνώσῃ μίαν σελίδα τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἡ ὁποία θὰ χύσῃ εἰς τὸ πονεμένον του εἶναι φῶς καὶ παραμυθίαν καὶ ἀνακούφισιν. Θὰ ἀκούσῃ τὴν ἐξομολόγησίν του, θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐν Χριστῷ ἀναγέννησίν του καὶ θὰ μεταδώσῃ εἰς αὐτὸν τὰ Ἄχραντα Μυστήρια.

* * *

Μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐλειτούργησαν οἱ Σεβασμ. Μητροπολῖται Νικαίας Βενιαμίν, Χαλκηδόνος Μάξιμος, Δέρκων Ἰωακείμ, Πριγκηπονήσων Θωμᾶς, Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανός, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος, Θεοδωρουπόλεως Λεόντιος, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνος καὶ Χριστουπόλεως Μελέτιος. Εἶχε συρρεύσῃ πολὺς κόσμος. Παρῆσαν οἱ Ἔφοροι, οἱ Ἰατροί, αἱ κοσμήτριαι καὶ ἄλλοι ἐπίλεκτοι τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας. Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων καὶ εἰς τὸ μνημόσυνον ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐμνημόνευσε τὰ ὀνόματα τῶν κτιτόρων καὶ εὐεργετῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας Λειτουργίας ἐτέλεσε τρισάγιον ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν ὅσοι ἀναπαύονται ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς.

Ἠκολούθησε δεξίωσις εἰς τὴν Αἴθουσαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἔνθα ὁ προσωρινῶς Διευθύνων τὴν Ἱερὰν Μονὴν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεοδωρουπόλεως προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἐπικαλεσθεὶς τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν ἐπὶ τὰς ἀόκνους προσπαθείας τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὲρ τῆς Μονῆς. Ἡ Α. Θειοτ. Παναγιότης ἀπαντῶσα εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ἅγιε Ἀδελφέ,
Κύριοι Ἐπίτροποι,
Τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Εὐχαριστοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ καὶ τῇ ἐντίμῳ Ἐπιτροπῇ διὰ τοὺς λόγους καὶ τὰ αἰσθήματα ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς.

Εἴμεθα πολὺ εὐτυχεῖς, διότι παρέχεται ἡμῖν σήμερον ἡ ὡραία εὐκαιρία νὰ ἐπιδαψιλεύσωμεν τῇ Ἐντίμῳ Ἐπιτροπῇ τὰς εὐλογίας καὶ εὐχαριστίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας διὰ τὸ ἔργον, ὅπερ αὕτη ἐπιτελεῖ ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ καὶ διὰ τὸν ἱερὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον αὕτη ἐπιδεικνύει διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ τὴν λαμπρότητα αὐτῆς.

Εἴθε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, πρεσβείαις τῆς Πανάγνου Αὐτοῦ Μητρὸς καὶ πολιούχου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, νὰ ἐνισχύῃ ὑμᾶς ἐν τῷ ἔργῳ καὶ νὰ ἀμείβῃ ὑμᾶς διὰ τῆς χάριτος καὶ τῶν εὐλογιῶν Αὐτοῦ.

***

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα μετὰ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων εἰς τὰ Νοσοκομεῖα ὑπεδέχθησαν μετὰ πάσης τιμῆς οἱ Ἔφοροι, οἱ Διευθυνταὶ καὶ οἱ Ἰατροί. Εἰς τὸ παρατεθὲν γεῦμα προσεφώνησε θερμῶς τὴν Α. Θ. Πα-

ναγιότητα ὁ Ἔφορος Γραμματεὺς κ. Λ. Κιουρτσόγλους. Ἡ Α. Θειοτάτη Παναγιότης ἀπήντησε διὰ τῶν ἀκολούθων :

Κύριοι Ἔφοροι,
Κύριοι Διευθυνταί,
Κύριοι Ἀρχηγοί,
τέκνα ἐν Κυρίῳ πεφιλημένα,

Ἡμεῖς καὶ ἡ περὶ ἡμᾶς Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τῇ Ἐντίμῳ Ἐφορείᾳ διὰ τοὺς θερμοὺς λόγους της, τὰ εὐλαβῆ της αἰσθήματα καὶ τὰς υἱϊκάς της ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει ἡμῶν εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα ἄσυλα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλαλληλίας.

Μετὰ κατανύξεως δεηθέντες πρὸ ὀλίγου ἐν τῇ ἱστορικῇ Μονῇ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν κτιτόρων καὶ εὐεργετῶν τῶν ἱερῶν τούτων ἀσύλων τῶν πασχόντων, διαβεβαιοῦμεν Ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἡ εὐχὴ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς ὑγείας ὑμῶν, τῆς ἐντίμου Ἐφορείας, τῶν σοφῶν καὶ φιλανθρώπων ἰατρῶν καὶ ὅλων ἐκείνων τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν ὑμῶν, εἰς οὓς ὀφείλεται τὸ ἅγιον ἔργον ὅπερ μετὰ τοσαύτης αὐτοθυσίας ἐπιτελεῖται ὑπὸ τὴν στέγην τῶν ἱερῶν τούτων ἀσύλων τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι θερμὴ καὶ διάπυρος, διότι εἴσθε οἱ συνεχισταὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ καλοῦ ἐκείνων ἔργου.

Τὰ ἱερὰ ταῦτα ἄσυλα ἀληθῶς ἀποτελοῦσι τὸν μεγαλείτερον ἔπαινον τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ὁμογενείας, αἱ δὲ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν ἔντιμον Ἐφορείαν, ἥτις, παρὰ τὰς δυσκόλους σημερινὰς συνθήκας ὑφ᾽ ἃς διατελεῖ ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης ἕνεκα τῆς κρίσεως, διατηρεῖ ταῦτα μετὰ τόσης τάξεως καὶ ἐπιστήμης, εἶναι βαθεῖαι καὶ ἄνευ ὁρίων.

Εὐλογοῦντες ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε, τοὺς κυρίους Ἐφόρους, τοὺς σοφοὺς ἰατροὺς καὶ πάντας τοὺς ἐργάτας τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλαλληλίας, ἥτις ἀσκεῖται ὑπὲρ τοῦ πλησίον ἐν τοῖς ἱεροῖς τούτοις ἀσύλοις, εὐχόμεθα καὶ αὖθις ἀπὸ μέσης καρδίας μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου εἰς πάντας ὑμᾶς ὑγείαν καὶ τὴν παρὰ Κυρίου χάριν καὶ ἐνίσχυσιν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἁγίου ἔργου.

Μετὰ τὸ γεῦμα ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων ἐν συνοδείᾳ τῶν Ἐφόρων καὶ τῶν Ἰατρῶν, περιῆλθε τὰ διάφορα Τμήματα τῶν Νοσοκομείων, εὐχομένη ἐνίσχυσιν εἰς τοὺς Ἰατροὺς καὶ τοὺς περιθάλποντας καὶ ἀποτείνουσα λόγους παραμυθίας πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς. Εἰς τὸ Γηροκομεῖον ἤκουσε τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ ναϊδίῳ αὐτοῦ. Τὴν προσεφώνησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἱδρύματος κ. Α. Παπακωνσταντίνου. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεκαλέσθη τὴν θείαν συναντίληψιν.

Κατακλεῖδα σεμνὴν ἀπετέλεσε τρισάγιον ὅπερ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐτέλεσεν εἰς τὸ Νεκροταφεῖον τῶν ἀγνώστων καὶ ἀπόρων.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Μ. ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΩΝ

ΙΖ' — Κ' αἰών.

Ὁ σεβασμ. Μ/της πρ. Παραμυθίας καὶ Πάργας κ. Ἀθηναγόρας δημοσιεύων ἤδη ἀπὸ τοῦ 1927 περισπούδαστον μελέτην «περὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν Συγκέλλων ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ» (μέρος α', β' καὶ γ') [1]) καὶ «ἐν τοῖς Π/χείοις Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων» (μέρος δ') [2]) συνεπλήρωσε τελευταίως ταύτην διὰ «**καταλόγου τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν γνωστῶν Μεγάλων Πρωτοσυγκέλλων**» (μέρος ε') [3]). Ὁ παρακολουθήσας καὶ ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ τὸν σεβασμ. κ. Ἀθηναγόραν ἀποθαυμάζει ἔτι ἅπαξ τὸ μελετηρὸν καὶ φιλόπονον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμβριθὲς καὶ πολυμαθὲς καὶ ἐπιστημονικὸν τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ, συμβαλόντος διὰ τῆς ἐπιτυχοῦς ὡς ἄνω ἱστορικῆς μελέτης αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξονύχισιν καὶ διαφώτισιν ἑνὸς τμήματος τοῦ ὅλου «**περὶ ὀφφικίων καὶ ὀφφικιάλων**» κεφαλαίου τῆς ἱστορίας τοῦ Οἰκουμ. Π/χείου. Ἐκφράζομεν τῇ Α. Σεβασμιότητι θερμὰ συγχαρητήρια, ἐὰν δὲ προβαίνωμεν κατωτέρω εἰς τὴν χάραξιν λιτῶν τινων γραμμῶν, πράττομεν τοῦτο κατόπιν διατυπωθείσης ἀπὸ μέρους αὐτοῦ σχετικῆς ἀδελφικῆς ἀξιώσεως ἀφορώσης κυρίως εἰς τὸν δημοσιευθέντα ὑπ' αὐτοῦ κατάλογον.

Ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς κ. Ἀθηναγόρας, ὁ τίτλος τοῦ πρωτοσυγκέλλου, ἤδη πολὺ πρὸ τῆς ἁλώσεως, ἀπενεμήθη τὸ πρῶτον εἰς ἀρχιερεῖς Συγκέλλους τῆς Ἐκκλησίας Κ/πόλεως, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς ἱερεῖς Συγκέλλους, δι' οὓς καὶ μόνους ἐπεκράτησεν ἐφεξῆς (ἀπὸ τοῦ ιγ' δηλ. αἰῶνος), χωρὶς νὰ λησμονηθῇ καὶ τοῦτο ὅτι καὶ ἡγούμενοι τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἱ. μονῶν προσελάμβανον τὸν ἐν λόγῳ τίτλον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ συναντῶνται πολλοὶ κληρικοὶ φέροντες αὐτὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ χρονικῇ περιόδῳ. Τὸ αὐτὸ ἐπεκράτησε καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν· μάλιστα δὲ ὁ τίτλος οὗτος εἶχε τότε μεταπηδήσῃ καὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ ἐπαρχίας καὶ οὕτω παρουσιάζοντο πολλοὶ πρωτοσύγκελλοι ἐφημερεύοντες ἐν διαφόροις ἐνορίαις τῆς ἀρχ/πῆς Κ/πόλεως ἢ διακονοῦντες ἐν ταῖς ἐπαρχίαις (παρὰ μητροπόλεσι ἰδίως καὶ ἐπισκοπαῖς) τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου. Φαίνεται ὅτι τότε προετιμᾶτο μᾶλλον ὁ τίτλος τοῦ πρωτοσυγκέλλου ἀπὸ τοῦ τίτλου τοῦ ἀρχιμανδρίτου. Οἱ τῆς

---

1) *Ἐπετηρὶς τῆς ἑταιρείας Βυζαντινῶν σπουδῶν* τόμ. Δ' (1927)—Ε' (1928) σ. 169 καὶ ἑξ. — ΣΤ' (1929) σ. 103 καὶ ἑξ.

2) Αὐτόθι τόμ. Ζ' (1930) σ. 4 καὶ ἑξῆς.

3) Αὐτόθι τόμ. Θ' (1932) σ. 241-288.

ἀρχ/πῆς Κ/πόλεως πρωτοσύγκελλοι σὺν τῷ χρόνῳ ἐνεφανίσθησαν μὲ πλουσιωτέραν παράστασιν τοῦ τίτλου αὐτῶν: ***ὡς πρωτοσύγκελλοι πατριαρχικοί***, ἢ ***πρωτοσύγκελλοι τοῦ πατριαρχείου***[4]) ἢ ***πρωτοσύγκελλοι τῆς Μ. Ἐκκλησίας***, ἢ ***πρωτοσύγκελλοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου***, ἢ ***πρωτοσύγκελλοι τοῦ πατριάρχου*** μετ' ἐπικρατήσεως ἀργότερον τοῦ τίτλου τοῦ ***Μ. Πρωτοσυγκέλλου***, συναντωμένου ἄλλως καὶ πρὸ τῆς ἁλώσεως. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ τελευταίου τούτου δὲν διαφαίνεται ἐν οὐδενὶ τῶν λοιπῶν ὡς ἄνω πρωτοσυγκέλλων, μηδ' αὐτοῦ τοῦ ***πρωτοσυγκέλλου τοῦ πατριάρχου*** ἐξαιρουμένου. Δὲν ἀποκλείεται βεβαίως δικαιοδοσία τις ἐνεργοῦ ἐκκλ. διακονίας νὰ ὑπῆρχεν εἰς πάντας τούτους, ἰδίως εἰς τὸν τελευταῖον ***(τὸν πρωτ. τοῦ πατριάρχου)***, ἀλλὰ ἦτο αὕτη πάντοτε περιωρισμένη, ἐκλιποῦσα δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀφῆκεν αὐτοὺς ἁπλοῦς τιτλούχους καὶ ἔκτοτε ἡ ἀπονομὴ τοῦ τίτλου τοῦ ***πρωτοσυγκέλλου***, μετὰ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς συμπληρωματικῆς διακρίσεως, ἀπετέλει ἐπιβράβευσιν τῆς ἀρετῆς, τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἄλλης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διακονίας ὡρισμένων κληρικῶν ἄνευ ἄλλης ἀναλόγου ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν δικαιοδοσίας.

Ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καίπερ παραδεχόμενος ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ τὴν διάκρισιν ταύτην τῶν πρωτοσυγκέλλων, ὅμως δὲν τηρεῖ αὐτὴν ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τῶν Μ. Πρωτοσυγκέλλων, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντι καταλόγῳ ἀναγράφει ὡς Μ. Πρωτοσυγκέλλους καὶ τοὺς ἄλλους πρωτοσυγκέλλους, ἐνίοτε μάλιστα μὴ ἔχοντας διακριτικόν τι γνώρισμα (π. χ. ***πρωτ. τῆς Μ. Ἐκκλησίας)***, ἀλλ' ἁπλοῦς τοιούτους. Ὅτι ὅμως ἐπιβάλλεται ἡ διάκρισις αὕτη καὶ συνεπῶς καὶ ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ καταλόγου τῶν Μ. Πρωτοσυγκέλλων ἀπὸ ἄλλων πρωτοσυγκέλλων, φαίνεται καὶ ἄλλως καὶ ἐκ πολλῶν σχετικῶν ***ὑπομνημάτων*** ἀναδείξεως πρωτοσυγκέλλων εἰς ἀρχιερεῖς. Οὕτω π. χ. ἐν τῷ ***ὑπομνήματι*** τῆς ἐκλογῆς (5 Δ/βρ. 1606) τοῦ ἀπὸ ***πρωτοσυγκέλλου τῆς Μ. Ἐκκλησίας*** Θεσσαλονίκης Σωφρονίου φέρονται συνυποψήφιοι ***ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος*** Μητροφάνης καὶ ὁ ***πρωτοσύγκελλος*** Ἰγνάτιος, ἐφημέριος Χρυσοπηγῆς[5]). Ἐπίσης ἐν τῷ ***ὑπομνήματι*** τῆς ἐκλογῆς (9 Δ/βρ. 1633) τοῦ ἀπὸ ***Μεγάλου Πρωτοσυγ-***

---

4) Ὁ τίτλος «***πατριαρχικὸς πρωτοσύγκελλος***» ἢ «***πρωτοσύγκελλος τοῦ πατριαρχείου***» ἐχρησιμοποιεῖτο, καθ' ἡμᾶς, πρὸς διάκρισιν ὄχι μόνον ἀπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν πρωτοσυγκέλλων ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐνορίαις τῆς ἀρχ/πῆς ΚΠόλεως ἐφημερευόντων (ἐπίσης ὅμως πατριαρχικῶν, ὡς ἀπὸ τοῦ πατριαρχείου ἐξαρτωμένων) πρωτοσυγκέλλων, κατὰ τὸ καὶ σήμερον ἐν χρήσει «***πατριαρχικὸς ἐφημέριος***» ἢ «***ἐφημέριος τοῦ πατριαρχείου***» ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐνορίαις τῆς αὐτῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἐφημερεύοντας ἱερεῖς, ἐπίσης πατριαρχικούς, ὡς ἀπὸ τοῦ πατριαρχείου ἐξαρτωμένους.

5) ***Νομικὴ Συναγωγὴ Δοσιθέου*** φ. 186β—187α.

κέλλου Ἀθηνῶν Σωφρονίου ἐτέθη συνυποψήφιος καὶ ὁ ***πρωτοσύγκελλος τῆς Μ. Ἐκκλησίας*** Παρθένιος [6]). Βεβαίως οἱ ἀνωτέρω ***πρωτοσύγκελλοι τῆς Μ. Ἐκκλησίας*** (ὁ Θεσσαλονίκης Σωφρόνιος καὶ ὁ Παρθένιος) δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται πρὸς τοὺς συγχρόνους αὐτῶν ***Μεγάλους Πρωτοσυγκέλλους*** (τὸν Μητροφάνη καὶ τὸν Ἀθηνῶν Σωφρόνιον) καὶ συνεπῶς δὲν ἔχουσι θέσιν ἐν τῷ καταλόγῳ.

Ἐν τῷ καταρτισμῷ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου ἡμετέρου καταλόγου [7]) εἴχομεν ὑπ' ὄψει ἀποκλειστικῶς τὰ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ιζ' αἰῶνος ἐν τοῖς Κώδιξι τοῦ Πατριαρχ. Ἀρχειοφυλακείου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Νομικῆς Συναγωγῆς τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου, σωζόμενα ***ὑπομνήματα*** ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν, ἐν οἷς γίνεται ρητὴ μνεία τῶν Μ. Πρωτοσυγκ. ἀνερχομένων εἰς 7 διὰ τὸν ιζ' αἰῶνα, 36 διὰ τὸν ιη', 50 διὰ τὸν ιθ' καὶ 10 διὰ τὸν διανυόμενον κ' αἰῶνα, καίτοι ὁ παρατηρούμενος ὀλίγιστος ἀριθμὸς τοῦ ιζ' καὶ ὁ ὀλίγος τοῦ ιη' αἰῶνος δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἐκ τῆς μὴ διασώσεως τῶν ***ὑπομνημάτων*** κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα τῶν αἰώνων τούτων. Τελευτῶντες προστίθεμεν καὶ τοῦτο ὅτι ἐν τῇ ταξιθετήσει τῶν Μ. Πρωτοσυγκέλλων ἠκολουθήσαμεν τὸν χρόνον ὄχι τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν ὡς τοιούτων, ἐφ' ὅσον ἀγνοοῦμεν τοῦτον διὰ τοὺς πλείστους, ἀλλὰ τῆς προαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν βαθμόν.

* * *

ΙΖ' αἰών.

Θεωνᾶς,	ψηφισθεὶς Μ. Λαρίσσης τῇ 15 Μαΐου 1601. [1]) *
Γαβριήλ,	συνυποψήφιος τοῦ ἱερομον. Σαμουήλ, ἐκλεγέντος Μ. Ἀθηνῶν τῇ 3 Ἀπριλίου 1602. [2])
Μητροφάνης,	συνυποψήφιος τοῦ ἐπισκόπου Ῥέοντος Ἰωάσαφ (9 Μαρτ. 1604 καὶ ἴσως ὁ αὐτὸς ἐγένετο καὶ συνυποψήφιος τοῦ πρωτοσυγκέλλου τῆς Μ. Ἐκκλησίας Σωφρονίου, ἐκλεγέντος Μ. Θεσσαλονίκης τῇ 5 Δ/βρίου 1606. [3])
Δανιήλ,	ψηφισθεὶς Μ. Κορίνθου τῇ 8 Σ/βρίου 1624. [4])
Γρηγόριος,	» » Χαλκηδόνος τῇ 24 Μαρτίου 1626. [5])
Σωφρόνιος,	» » Ἀθηνῶν τῇ 9 Δ/βρ. 1633. [6])
Γρηγόριος,	» Ἀρχ/πος Προικοννήσου κατὰ Ἰούνιον 1638. [7])

[6]) ***Κῶδιξ Πατριαρχ. Ἀρχειοφυλακείου*** Α'. φ. 257—***Νομ. Συναγ.*** φ. 314 β.

[7]) Ὁ κατάλογος τοῦ ἀδελφοῦ κ. Ἀθηναγόρα περιλαμβάνει καὶ ὀνόματα Μεγ. Πρωτοσυγκέλλων τοῦ ιε' καὶ ιστ' αἰῶνος.

* [1]) Νομ. Συναγωγὴ φ. 179.— [2]) Ν. Σ. 181.—[3]) Ν. Σ. 184, 186.— [4]) Κωδ. Πατριαρχ. Ἀρχειοφ. Β' 51.—[5]) Β' 91. —[6]) Α' 257. Ν. Σ. 314.—[7]) Α' 231. Ν.Σ. 322.

ΙΗ' αἰών.

Βαρθολομαῖος, ψηφισθεὶς Μ. Δρύστρας κατὰ Ν/βρ. 1739. [1]
Καλλίνικος, » » Προϊλάβου κατὰ Σ/βρ. 1743. [2]
Μωϋσῆς, » ἀρχ/πος Τζίας καὶ Θερμίων τῇ 21 Φεβρ. 1748. [3]
Μελέτιος, » » Κώου τῇ 22 Αὐγ. 1748. [4]
Θεόφιλος, » Μ. Τυρνόβου κατὰ Ἰανουαρ. 1751. [5]
Γεράσιμος, » » Βυζίης-Μηδείας τῇ 17 Φεβρ. 1751. [6]
Προκόπιος, » » Εὐρίπου κατὰ Μάϊον 1752. [7]
Ἄνθιμος, » » Θηβῶν κατὰ Δ/βρ. 1752. [8]
Παΐσιος, » » Εὐρίπου κατὰ Σ/βρ. 1753. [9]
Καλλίνικος, » » Ῥόδου κατὰ Δ/βρ. 1758. [10]
Ἀνανίας, » ἀρχ/πος Ἀχριδῶν κατὰ Μάϊον 1763. [11]
Ἰωσήφ, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς Μ. Βιδύνης κατὰ Μάϊον 1763. [12]
Δαμασκηνός, » » » Μελενίκου κατὰ Ὀ/βρ. 1763. [13]
Γεράσιμος, » » » Μιτυλήνης κατὰ Ἰούν. 1767 [14]
Δανιήλ, ψηφισθεὶς Μ. Δαμασκοῦ τῇ 5 Αὐγούστου 1767 [15]
Δανιήλ, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς Μ. Βερροίας κατὰ Ἰούλιον 1769 [16]
Νεόφυτος, » » » Λακεδαιμονίας κατ' Ἀπρ. 1771 [17]
Ζαχαρίας, » » » Λήμνου » » [18]
Ναθαναήλ, » » » Ἐρσεκίου Φεβρ. 1772 [19]
Ἱερεμίας, » » » Χριστιανουπόλεως » » [20]
Γαβριήλ, » » Ἀγχιάλου κατὰ Φεβρ. 1773 [21]
Ἰωακείμ, » » Προϊλάβου » Σ/βρ. 1774 [22]
Μακάριος, » » Χριστιανουπόλεως Φεβρ. 1783 [23]
Ἀθανάσιος, » » Ἀθηνῶν κατὰ Ἰούλιον 1785 [24]
Παρθένιος, » » Πηλουσίου τῇ 7 Σ/βρ. 1788 [25]
Καλλίνικος, » » Σηλυβρίας κατὰ Σ/βρ. 1790 [26]
Θεόκλητος, πρ. Μ. Πρωτ. » » Μεσημβρίας » Σ/βρ. 1791 [27]
Νικηφόρος, » » Ἴμβρου » Ἰαν. 1793 [28]
Κύριλλος, » » Θηβῶν » Σ/βρ. 1793 [29]
Ἰωάσαφ, » » Ἀγχιάλου » » 1794 [30]
Γρηγόριος, » » Βάρνης » Ἀπρίλ. 1797 [31]
Ἄνθιμος, » » Σμύρνης » Μάϊον 1797 [32]
Χρύσανθος, » » Σωζουπόλεως » Φεβρ. 1798 [33]
Διονύσιος, » » Χίου » Αὐγ. 1798 [34]

---

1) Κωδ. Π. Ἀρχ. Δ' 59.— 2) Δ' 73 — 3) Δ' 106.— 4) Δ' 109.— 5) Δ' 144. — 6) Δ' 151.— 7) Δ' 160.— 8) Δ' 163.— 9) Δ' 169.— 10) Δ' 225. — 11) ΣΤ' 45. — 12) ΣΤ' 51. — 13) ΣΤ' 66. — 14) ΣΤ' 152. Τὸν ***Γεράσιμον*** δὲν ἀναφέρει ὁ σεβ. κ. Ἀθηναγόρας.— 15) ΣΤ' 158.— 16) Ζ' 7.— 17) Ζ' 25.— 18) Ζ' 30.— 19) Ζ' 36.— 20) Ζ' 37 — 21) Ζ' 54.— 22) Ζ' 78.— 23) Ζ' 156.— 24) Ζ' 188.— 25) Ζ' 225.— 26) Θ' 5. — 27) Θ' 26.— 28) Θ' 41.— 29) Θ' 52. — 30) Θ' 72. — 31) Θ' 102. — 32) Θ' 106. — 33) Θ' 117.— 34) Θ' 120.

Ἰωαννίκιος, » ἀρ/χπος Ἐλασσῶνος » Σ/βρ. 1798 [35].
Νεόφυτος, » Μ. Καστορίας » 8/βρ. 1799 [36].

ΙΘ' αἰών.

Ἀμβρόσιος, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς Μ. Μονεμβασίας κατὰ Ἰούν. 1801. [1].
Ἰωαννίκιος, ψηφισθεὶς Μ. Προύσης κατ' Αὐγ. 1807. [2]
Νεόφυτος, » » Ἀμασείας κατὰ Δ/βρ. 1809. [3]
Διονύσιος, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς . . . . Ῥέοντος καὶ Πραστοῦ κατὰ Μάρτιον 1812. [4]
Εὐγένιος, ψηφισθεὶς Μ. Πισιδίας κατὰ Ἰούλιον 1814. [5]
Θεόκλητος, πρ. Μ. Πρωτοσ., ψηφισθεὶς ἐπίσκοπος Διαυλείας κατ' Ἀπρίλιον 1816. [6]
Βενιαμίν, ψηφισθεὶς Μ. Πόσνας κατὰ 8/βρ, 1816. [7]
Κύριλλος, » » Λαρίσσης κατὰ Ἰούλιον 1819. [8]
Πανάρετος, » » Φιλαδελφείας κατὰ Σ/βρ. 1824. [9]
Νικηφόρος, » » Φ/πόλεως κατὰ Σ/βρ. 1824. [10]
Καλλίνικος, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς Μ. Μεσημβρίας κατ' Αὐγ. 1825. [11].
Ἄνθιμος, ψηφισθεὶς Μ. Ἰκονίου κατὰ 8/βρ. 1825. [12]
Γρηγόριος, » » Πελαγωνείας κατὰ 8/βρ. 1825. [13]
Ἰωσήφ, » » Ἴμβρου κατὰ 8/βρ. 1825. [14]
Γερμανός, » » Βιδύνης κατ' Αὔγουστον 1826. [15]
Ἱερόθεος, » » Σμύρνης κατὰ Ἰούνιον 1827. [16]
Βησσαρίων, » » Κορυτσᾶς κατ' Αὔγουστον 1827. [17]
Μελέτιος, » » Ἀμασείας κατ' Αὔγουστον 1828. [18]
Γεράσιμος, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς Μ. Δυρραχίου κατὰ Ἰούλιον 1833. [19].
Ἀμβρόσιος, ψηφισθεὶς Μ. Πόσνας κατὰ Σ/βρ. 1835. [20]
Γερμανός, » » Ρασκοπρεσρένης κατ' Αὔγουστον 1837. [21]
Ἀθανάσιος, » » Σερρῶν κατ' Αὔγουστον 1838. [22]
Μελέτιος, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς Μ. Μυτιλήνης κατ' Αὐγ. 1839. [23].
Νεόφυτος, ψηφισθεὶς Μ. Τυρνόβου κατ' Ἀπρίλιον 1840. [24]
Καλλίνικος, » » Μυτιλήνης κατ' Αὔγουστον 1843. [25]
Μελέτιος, » » Διδυμοτείχου κατὰ Ἰανουάρ. 1847. [26]
Ἰωαννίκιος, » » Νύσσης τῇ 15 Δ/βρ. 1847. [27]
Ἰωαννίκιος, » » Φιλαδελφείας τῇ 14 Ἰανουαρίου 1849. [28]
Ἀγάπιος, » » Γρεβενῶν τῇ 12 8/βρ. 1849 [29]

---

35) Θ' 128.—36) Θ' 149.

1) Θ' 173.— 2) Θ' 246.— 3) Θ' 270.— 4) Θ' 299.— 5) Θ' 333. — 6) Θ' 360. — 7) Θ' 370.— 8) Θ' 408.— 9) ΙΔ' 62.— 10) ΙΔ' 65.— 11) ΙΔ' 80.— 12) ΙΔ' 81.— 13) ΙΔ' 82.— 14) ΙΔ' 87.— 15) ΙΔ' 99.— 16) ΙΔ' 117.— 17) ΙΔ' 128.— 18) ΙΔ' 149. — 19) ΙΔ' 225.— 20) ΙΔ' 255.— 21) ΙΔ' 299.— 22) ΙΔ' 320.— 23) ΙΔ' 337.— 24) ΙΔ' 358.— 25) ΚΒ'.... .— 26) ΚΒ' 139.— 27) ΚΒ' 155.— 28) ΚΒ' 194.— 29) ΚΒ' 205.

Διονύσιος, ψηφισθεὶς Μ. Δρύστρας τῇ 18 Νβρ. 1851 [30])
Παΐσιος, » » Σμύρνης τῇ 15 Φεβρ. 1853 [31])
Ἰωακείμ, » » Λήμνου τῇ 28 Δ/βρ. 1853 [32])
Νεόφυτος, πρ. Μ. Πρωτ. Μ. Φαναριοφερσάλων κατὰ Ἰούλιον 1854 [33])
Νεόφυτος, ψηφισθεὶς Μ. Χίου τῇ 16 Ἀπριλ. 1856 [34])
Ἰωαννίκιος, πρ. Μ. Πρωτ., Μ. Ἀγκύρας κατὰ 8/βρ. 1860 [35])
Κύριλλος, ψηφισθεὶς Μ. Ρόδου κατὰ Φεβρ. 1861 [36])
Πλάτων, » » Βιζύης τῇ 27 Φεβρ. 1863 [37])
Ἰωακείμ, πρ. Μ. Πρωτ. ψηφισθεὶς Μ. Βάρνης τῇ 20 Δ/βρ. 1864 [38])
Μεθόδιος, ψηφισθεὶς Μ. Μιτυλήνης τῇ 9 Ν/βρ. 1867 [39])
Εὐστάθιος, » » Καισαρείας » 30 Σ/βρ. 1871 [40])
Δωρόθεος, » » Κορυτσᾶς » 18 Ἀπρ. 1874 [41])
Καλλίνικος, » » Θεσσαλονίκης τῇ 6 Ν/βρ. 1878 [42])
Ἀθανάσιος, » » Σισανίου τῇ 9 Αὐγ. 1882 [43])
Ἰωακείμ, » » ΦΠόλεως » 29 Δβρ. 1884 [44])
Γαβριήλ, πρ. Μ. Πρωτ., ψηφισθεὶς Μ. Βάρνης τῇ 15 8/βρ. 1887 [45])
Κοσμᾶς, ψηφισθεὶς Μ. Δρυϊνουπόλεως τῇ 9 Ἰουνίου 1888 [46])
Ἱερόθεος, » » Βιζύης τῇ 12 Αὐγ. 1889 [47])
Ἰωακείμ, » » Νικοπόλεως τῇ 11 Ἰανουαρίου 1890 [48])
Κωνστάντιος, » » Τραπεζοῦντος τῇ 29 Ἀπρ. 1893 [49])
Γερβάσιος, » » Κορυτσᾶς τῇ 24 Ἀπριλ. 1895 [50])

Κ' αἰών.

Χρυσόστομος, ψηφισθεὶς Μ. Δράμας » 18 Μαΐου 1902 [1])
Καλλίνικος, » » Ἀδριανουπόλεως τῇ 27 Αὐγ. 1908 [2])
Βενιαμίν, » » Ρόδου τῇ 26 Ἰανουρίου 1912 [3])
Καλλίνικος, » » Κρήνης τῇ 9 8/βρίου 1918 [4])
Γεώργιος, πρ. Μ. Πρωτ. » Προικοννήσου τῇ 10 Φεβρ. 1922 [5])
Κωνσταντῖνος, ψηφισθεὶς ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως τῇ 22 Ἰανουαρίου 1925 [6])
Ἀθηναγόρας, πρ. Μ. Πρωτ. ψηφισθεὶς Μ. Παραμυθίας τῇ 3 Σ/βρίου 1925 [7])
Πολύκαρπος, ψηφισθεὶς Μ. Μύρων τῇ 17 Δ/βρίου 1927 [8])
Αἰμιλιανός, » ἐπίσκοπος Μιλήτου τῇ 9 Αὐγ. 1928 [9])
Γερμανός, » » Ἀβύδου τῇ 19 Μαρτίου 1931 [10])

† Ο ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

---

30) ΚΒ' 231.— 31) ΚΒ' 254.— 32) ΚΒ' 278.— 33) ΚΒ' 286. — 34) ΚΒ' 320.— 35) ΚΒ' 369.— 36) ΚΒ' 394.— 37) ΚΒ' 432.— 38) ΚΒ' 457.— 39) ΞΖ' 21.— 40) ΞΖ' 73.— 41) ΞΖ' 145.— 42) ΞΖ' 220.— 43) ΞΖ' 236.— 44) ΞΖ' 303.— 45) ΞΖ' 351.— 46) ΞΖ' 358.— 47) ΞΖ' 388.— 48) ΞΖ' 400.— 49) ΞΖ' 442.— 50) ΞΖ' 486.

1) πια' 95.— 2) πια' 181.— 3) πια' 257.— 4) πια' 318. — 5) πια' 323.— 6) 60.— 7) .— 8).... .— 9).... 10)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ
ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Η ΟΞΦΟΡΔΕΙΟΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΤΡΑΚΤΑΡΙΑΝΙΣΜΟΣ)

(1833—1851)

Ε΄. Αἱ πρῶται κατὰ τῆς Κινήσεως ἐξεγέρσεις.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

ΑΙ ΠΕΡΙ Ἐκκλησίας ἰδέαι τῶν Φυλλαδιογράφων δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐξεγείρωσι τοὺς Ἐλευθερόφρονας ἢ τὴν μερίδα τῆς Εὐρείας λεγομένης Ἐκκλησίας. Ὁ Δρ. Arnold κατήγγειλεν αὐτοὺς ὡς εἰδωλολάτρας καὶ ὡς ὑποστηρίζοντας τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ καὶ διεγείροντας τὸν Κλῆρον ἵνα ἀντιστῇ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Κράτους λαμβανόμενα μέτρα πρὸς μεταρρύθμισιν τῆς Ἐκκλησίας, ὁ δὲ ὁμόφρων αὐτοῦ Whateley, ἀρχιεπίσκοπος Δουβλίνου δὲν παρέλειπεν εὐκαιρίαν ὅπως εἰρωνευθῇ αὐτοὺς καὶ ἀποδοκιμάσῃ τὰς ἰδέας αὐτῶν. Ἡ πρώτη ἀφορμὴ πρὸς ἀναρρίπισιν τῆς ἔριδος ἐδόθη ἐκ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Δρ. Hampden, ὡς βασιλικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας, ὅστις ὑπεραμυνόμενος τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἠρνήθη τὸ κῦρος τῶν Συμβόλων. Ὁ διορισμὸς οὗτος προὐκάλεσε τὸν συνασπισμὸν τῶν συντηρητικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, εἴτε οὗτοι ἦσαν Τρακταριανοί, εἴτε Εὐαγγελικοί, εἴτε ἀνῆκον εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Ὑψηλῆς Ἐκκλησίας, μεταξὺ δὲ τούτων ἐξέχουσαν κατέλαβε θέσιν ὁ Newman. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδράσεως ταύτης ἦτο ὅτι ἡ Συνέλευσις τοῦ Πανεπιστημίου διὰ μεγάλης πλειοψηφίας ἐστέρησεν αὐτὸν τοῦ δικαιώματος ψήφου ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν Ἱεροκηρύκων τοῦ Πανεπιστημίου. Καίτοι δ' ἐκ τῆς ἐπιτευχθείσης πλειοψηφίας ἦτο προφανὲς ὅτι ἡ νίκη δὲν ἦτο ἀποκλειστικὸν ἔργον τῶν ὀπαδῶν τῆς Κινήσεως, οὐχ ἧττον οἱ Ἐλευθερόφρονες εἰς αὐτοὺς ἀπέδωκαν τὴν ἧτταν αὐτῶν, διότι ἐγίνωσκον ὅτι ἐκεῖνοι ἐπρομήθευσαν τοὺς δεξιωτέρους χειριστὰς τῆς γραφίδος ἐν τῷ διεξαχθέντι ἀγῶνι. Ἡ κατ' αὐτῶν ὀργὴ φαίνεται ἐξ ἑνὸς ἄρθρου, ὅπερ ὁ Δρ. Arnold ὑπὸ τὸν τίτλον «οἱ κακεντρεχεῖς τῆς Ὀξφόρδης» ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τοῦ Ἐδιμβούργου». Ἐν αὐτῷ κατήγγελε τοὺς Τρακταριανοὺς «ὡς ὀλίγους ἀσήμους φανατικοὺς ἀνήκοντας εἰς μίαν μερίδα τυπολατρῶν ἰουδαϊζόντων φανατικῶν, οἵτινες ἦσαν ἀνέκαθεν τὸ ἰδιάζον ὄνειδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας» καὶ πα-

ρέβαλλεν αὐτοὺς πρὸς τὸν ἀνώμοτον Hickes, ὅστις ἠξίου ἁγιότητα βίου, ἐνῷ κατ' ἐκεῖνον ἡ θρησκεία αὐτοῦ δὲν ἦτο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν κακεντρέχειαν.

Οἱ Εὐαγγελικοὶ κατ' ἀρχὰς ἐξεπλάγησαν μᾶλλον ἢ δυσηρεστήθησαν, τινὲς δὲ αὐτῶν ἐδείχθησαν καὶ εὐμενεῖς πρὸς τὰς ἰδέας τῶν πλείστων Φυλλαδίων. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐσυνεχίζετο ἡ ἔκδοσις αὐτῶν, οἱ Εὐαγγελικοὶ ἤρχισαν νὰ ὑποπτεύωνται αὐτούς, τὸ δὲ περιοδικὸν Record, τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁποίου μετεῖχε καὶ ὁ Newman, ὅτε ἀνῆκεν εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν μερίδα, ἐπετέθη μεθ' ὁρμῆς κατ' αὐτῶν. Ἡ ἐπίθεσις ἀπέβη σφοδροτέρα μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ 80οῦ Φυλλαδίου ὑπὸ τὸν τίτλον «ἐπιφύλαξις ἐν τῇ θρησκευτικῇ διδασκαλίᾳ», ὅπερ ἔγραψεν ὁ Isaak Williams. Ὁ συγγραφεὺς ἐν αὐτῷ κατέκρινε τὴν κρατοῦσαν τότε συνήθειαν ὅπως εἰς πᾶσαν περίστασιν προσάγηται ἡ θεωρία τῆς ἱκανοποιήσεως, ἥτις κατ' αὐτὸν ἀντίκειται πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ δὲν εὑρίσκεται ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις. Ἡ λέξις «ἐπιφύλαξις» ἐξήγειρε θύελλαν παρὰ τοῖς Εὐαγγελικοῖς ὅλης τῆς Ἀγγλίας, ὁ δ' ἐξ αὐτῶν John Summer Ἐπίσκοπος Chester κατ' οὐδένα τρόπον ἠνείχετο τὴν «ἐπιφύλαξιν» τῆς ἱκανοποιήσεως ἐν τῇ θρησκευτικῇ διδασκαλίᾳ, διότι αὕτη σαφῶς ἐκτίθεται ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ, καὶ ἀπεκάλει ὀπαδοὺς τοῦ Σατανᾶ τοὺς ἀμφισβητοῦντας τὴν διδασκαλίαν ταύτην. Εἰς μείζονα ἐξέγερσιν τῶν Εὐαγγελικῶν συνετέλεσεν ἡ ὑπὸ τοῦ Newman καὶ τοῦ Keble ἔκδοσις ἐν δυσὶ τόμοις τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Hurrel Fronde εἰς ἣν προέβησαν διότι ταῦτα ἀπεδείκνυον ὅτι ὁ ἀποθανὼν δὲν ἐδίδασκε μόνον περὶ ἁγίων, ἀλλὰ καὶ ἐμιμεῖτο αὐτοὺς ζῶν βίον ἀσκητικὸν καὶ αὐστηρὸν ἐν κρυπτῷ καὶ ἠδύναντο νὰ προλάβωσι τὴν Κίνησιν ἀπὸ ἐκτροχιασμοῦ εἰς τύπους ἁπλῆς ἐπιδείξεως. Ἠρεθίσθησαν δὲ οἱ Εὐαγγελικοὶ διότι ὁ Fronde ἐξεφράζετο ἐν αὐτοις ἀσεβῶς περὶ τῶν Μεταρρυθμιστῶν καὶ περὶ τῶν Εὐαγγελικῶν αὐτῶν, οὓς ἀπεκάλει «Ἰδιορρύθμους», οὐχὶ δὲ διότι χωρία τινὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων ἐφαίνοντο δεικνύοντα ὅτι ὁ Fronde ἦτο κατὰ βάθος Ρωμαιοκαθολικός. Οὗτος ὁμιλεῖ μὲν ἐν αὐτοῖς περὶ συζητήσεως διεξαχθείσης ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Newman ἐν Ρώμῃ μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ ἑνὸς Κολλεγίου αὐτόθι, τοῦ μετὰ ταῦτα Καρδιναλίου ἀρχιεπισκόπου Westminster Νικολάου Wiseman περὶ τῶν ὅρων ὑφ' οὓς θὰ ἠδύναντο νὰ γένωνται δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας, ἀλλὰ δηλοῖ καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν ἣν ᾐσθάνθησαν ὅταν προὐτάθη εἰς αὐτοὺς νὰ ἀποδεχθῶσιν ὅλας τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου. Ἀκριβῶς ἡ πρότασις αὕτη, λέγει, μετέβαλε τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν τὴν σκέψιν ὅτι ὁ μόνος «τύπος» δι' αὐτὸν εἶναι «ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας» τ. ἔ. ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐποχῆς Καρόλου τοῦ Α' καὶ τῶν Ἀνωμότων. Αἱ περὶ τῶν Μεταρρυθμιστῶν ὅμως ἀνευλαβεῖς ἐκφράσεις

αὐτοῦ ἦσαν ἀληθεῖς καὶ αὐταὶ προὐκάλεσαν τὴν ἐξέγερσιν τῶν Εὐαγγελικῶν, οἵτινες ἐκ παραδόσεως ἐθεώρουν αὐτοὺς Μεταρρυθμιστὰς σχεδὸν ὡς ἰσοτίμους τῶν ἀποστόλων. Οὕτως ὁ λόρδος Morpeth προσβάλλων τὸν Newman ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων ὡς ἐκδότην τῶν ἀπομνημονευμάτων ἀπεκάλει τοὺς Φυλλαδιογράφους «ὁμάδα κατηραμένων καὶ μισητῶν αἱρετικῶν νεωστὶ ἀναφανέντων ἐν Ὀξφόρδῃ, ὁμάδα ἥτις εὐνοεῖ τὸν Παπισμὸν καὶ ἀξίζει νὰ καταδικασθῇ αὐστηρότατα ὑφ' ὅλων τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν».

Παρὰ τὸν πόλεμον ὅμως τοῦτον ἡ προσωπικὴ ἐπιρροὴ τοῦ Newman ἀπέβαινεν ἰσχυροτέρα, ὡς μαρτυροῦσιν ἐκφράσεις ἀνδρῶν οἵτινες δὲν ἀνῆκον εἰς τὴν Ὀξφόρδειον Κίνησιν, ἡ ἐπιρροὴ δὲ αὕτη ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ καὶ τὰ Φυλλάδια συνετέλει εἰς τὴν ἠθικὴν ἀναγέννησιν ἰδίᾳ τῆς νεολαίας. «Νέοι, ἔγραφεν ὁ Haddan, μεμολυσμένοι ὑπὸ τῶν ὀλεθρίων ἐλαττωμάτων τῶν Δημοσίων Σχολῶν ἐσώζοντο διὰ πραγματικῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὸν Θεόν· καὶ τοῦτο ἐδεικνύετο διὰ τῆς ἀποχῆς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἑστιατορίου ἐν νηστησίμοις ἡμέραις, διὰ τῆς εὐσυνειδήτου φοιτήσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ τῆς προσωπικῆς παρουσίας κατὰ τὰς ἑσπερινὰς συνεδρίας τῆς περὶ ἐπαιτείας Ἑταιρείας, διὰ τῆς συχνῆς μεταλήψεως κατὰ τὴν πρωϊνὴν λειτουργίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς St. Mary, δι' εὐσυνειδήτου μελέτης, διὰ δαψιλῶν ἀγαθοεργιῶν». Καὶ δὲν εἶναι διόλου παράδοξον ὅτι ἡ ἐπιρροὴ αὕτη ἀπὸ τῆς Ὀξφόρδης ὡς κέντρου ἐντὸς βραχέος χρόνου διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἀγγλίαν, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ὀξφόρδη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐχρησίμευε τὸ παιδευτήριον τοῦ ἡμίσεως σχεδὸν τοῦ ἀγγλικανικοῦ κλήρου. Ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς Κολλεγίοις ἦτο ὑποχρεωτικὸν ὅπως οἱ ἐκλεγέντες Ἑταῖροι ἐντὸς προθεσμίας ὡρισμένης χειροτονηθῶσι, διότι ἄλλως ἐγίνοντο ἔκπτωτοι τοῦ ἑταιρικοῦ ἀξιώματος· οἱ ἐγγραφόμενοι δὲ εἰς τὰ Κολλέγια ὤφειλον νὰ ὑπογράψωσι τὰ 39 ἄρθρα καὶ οἱ Ἑταῖροι τῶν Κολλεγίων νυμφευόμενοι ἀπέβαλλον τὸ ἑταιρικὸν ἀξίωμα καὶ κατατασσόμενοι συνεπῶς εἰς τὸν ἐνεργὸν Κλῆρον ηὔξανον τὸν ἀριθμὸν τῶν μεμορφωμένων καὶ ἱκανῶν κληρικῶν. Ἐπηρεαζόμενοι οὗτοι ὑπὸ τῶν ἰδεῶν τοῦ Newman καὶ τῆς Ὀξφορδείου Κινήσεως ἐχρησίμευον οἱ φορεῖς αὐτῶν εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Καίτοι δὲ ὁ Newman αὐτὸς τὸ ζενὶθ τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ ἔθετε κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1838, ἐν τούτοις ἡ Ὀξφόρδειος Κίνησις δὲν ἔδωκε σημεῖα ὑποχωρήσεως παρ' ὅλον τὸν κατ' αὐτῆς πόλεμον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ 90οῦ Φυλλαδίου κατὰ Μάρτιον τοῦ 1841. Οἱ Times τῆς 6ης Μαρτίου 1841 ἔγραφον περὶ τῆς Κινήσεως: «Ἡ διδασκαλία αὐτῶν εἰσέδυσε νῦν βαθέως εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπέκτησεν οὐχὶ μόνον ἀριθμητικήν, ἀλλὰ καὶ ἠθικὴν δύναμιν καὶ ἐπιρροήν. Λέγεται ὅτι οἱ νέοι κληρικοὶ ἀνήκουσι γενικῶς εἰς τὴν σχολὴν ταύτην καὶ μεταξὺ τῶν πρεσβυτέρων ἡ σχολὴ αὕτη

δὲν στερεῖται συνηγόρων· εἰσέδυσεν εἰς ἀμφότερα τὰ Κοινοβούλια. . . . . Ἡ Σχολὴ αὕτη ἐπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου νὰ διεγείρῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸ ζωτικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα τῆς ἀντιδράσεως ἡ ἀνάγκη τοῦ ὁποίου ἐγέννησεν αὐτήν. Ἡ Morning Post τῆς 24ης Μαρτίου 1841 ἔγραφεν ὅτι «διὰ τῆς Κινήσεως τὸ ἐκκλησιαστικὸν σύστημα καὶ ἡ ἀνεκτίμητος αὐτοῦ ἀξία κατενοήθησαν ἔτι μᾶλλον γενικῶς καὶ ἐξετιμήθησαν μᾶλλον προσηκόντως καὶ ἀποτελεσματικῶς νῦν ἢ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν» «Φίλοι καὶ ἐχθροί, ἔγραφεν ὁ Dean τοῦ Salisbury τῷ 1842, συμφωνοῦσι νῦν, ὅτι ἡ Κίνησις διεδόθη καὶ εὗρεν ἀπήχησιν ὄχι μόνον καθ' ὅλον τὸ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ τὴν Ἠπειρωτικὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀμερικήν, τὰς ἀποικίας καὶ τὰς ἀπομεμακρυσμένας κτήσεις τῆς αὐτοκρατορίας.

ΣΤ΄. Οἱ σπουδαιότεροι συνεργάται τῆς Κινήσεως καὶ ἡ ὁμὰς τῶν Ρωμανιζόντων.

Εἰς τοὺς ἤδη μνημονευθέντας ἡγέτας τῆς Κινήσεως ἐνωρὶς προσετέθη σειρὰ νεωτέρων συνεργατῶν, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῆς Κινήσεως. Πρῶτος αὐτῶν ὑπῆρξεν ὁ Robert Isaak Wilberforce ἀρχιδιάκονος τοῦ East Riding καὶ Προϊστάμενος τοῦ Burton Agnes. Ἐχρημάτισεν Ἑταῖρος τοῦ Oriel, λίαν δεξιὸς ἀνήρ, μέγας φιλόσοφος, βαθὺς θεολόγος καὶ αὐστηρὸς τὰ ἤθη. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ περὶ ἐνανθρωπήσεως, περὶ ἁγίου βαπτίσματος καὶ περὶ θείας εὐχαριστίας ἀπέβησαν κλασικά. Ἐνωρὶς συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ ἀρχιδιακόνου Manning καὶ ἔμεινεν, ὡς ἐκεῖνος, ἀδιάσειστος κατὰ τὴν κρίσιν ἣν διῆλθεν ἡ Κίνησις τῷ 1845, προσῆλθεν ὅμως ὡς ὁ πρῶτος εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν τῷ 1854, μετὰ τὴν περίφημον ἀπόφασιν τοῦ Gorham τῷ 1851, περὶ ἧς περαιτέρω ὁ λόγος.—Οὐχὶ ὀλιγώτερον διακεκριμένος ἦτο ὁ Κάρολος Marriot, ὅστις ἐξελέγη ὡσαύτως Ἑταῖρος τοῦ Oriel τῷ 1833, ἀνὴρ μεγάλων διανοητικῶν προσόντων καὶ δόκιμος φιλόσοφος καὶ ποιητής. Οὗτος ἐρρίφθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Κινήσεως ἀφιερώσας ὅλας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς «Βιβλιοθήκης τῶν Πατέρων», περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω. Περὶ αὐτοῦ ὁ Dean Church λέγει, ὅτι «οὐδεὶς πλέον αὐτοῦ εἰργάσθη, ὅπως πείσῃ τοὺς περὶ αὐτὸν ὅτι ἡ Κίνησις εἶχε στερεὰ θρησκευτικὰ θεμέλια», θυσιάσας ὑπὲρ αὐτῆς πᾶσαν κοσμικὴν εὐδοκίμησιν καὶ πᾶσαν ἐλπίδα ἀνέσεως καὶ εὐμαρείας.—Παρ' αὐτὸν δέον νὰ καταλεγῇ ἕτερος διακεκριμένος Ἑταῖρος τοῦ Oriel, ὁ Φρειδερῖκος Rogers, ὁ μετὰ ταῦτα λόρδος Blackford. Γόνος ἀρχαίας οἰκογενείας τοῦ Devonshire, ἀφοῦ ἐσπούδασεν ἐν τῷ Eton εἰσήχθη εἰς τὸ Oriel τῷ 1827, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Fronde καὶ ἐξελέγη ἑταῖρος αὐτοῦ τῷ 1827 συγχρόνως μετὰ τοῦ

Marriot. Ἐνωρὶς συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ Newman καὶ μολονότι λαϊκὸς ἀφωσιώθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Κίνησιν. Ὅτε ὅμως ὁ Newman ἤρχισε νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ἀγγλικανισμοῦ, ὁ Rogers ἀπῆλθεν εἰς Λονδῖνον τῷ 1842 καὶ παρῃτήθη τοῦ ἑταιρικοῦ ἀξιώματος τῷ 1845 τυχαίως κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν καὶ ὁ Newman. Διωρίσθη διαδοχῆς Ὑφυπουργὸς τῶν ἀποικιῶν καὶ παρέμεινεν ἀφωσιωμένον τέκνον τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐπισυμβάντος τῷ 1889. Τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Κίνησιν ἀπέδειξεν ἀναλαβὼν τῷ 1846 μετὰ ὁμάδος φίλων τὴν ἔκδοσιν τοῦ Guardian πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς κλονισθείσης μετὰ τὴν κρίσιν τοῦ 1845.—Μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Rogers εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένον τὸ ὄνομα τοῦ Dean Church. Οὗτος διελθὼν τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ παρὰ τῷ θείῳ αὐτοῦ Sir Richard Church καὶ ἐκπαιδευθεὶς κατ' ἀρχὰς ἐν Εὐαγγελικῇ Σχολῇ εἰσήχθη τῷ 1833 εἰς τὸ Wadham College, τὸ ἕτερον τῶν δύο κατ' ἐξοχὴν Εὐαγγελικῶν Κολλεγίων τῆς Ὀξφόρδης. Ὁ Richard William Church ἐξελέγη Ἑταῖρος τοῦ Oriel τῷ 1838 καὶ ἀπέκτησε συμπάθειαν πρὸς τὴν Κίνησιν διὰ τοῦ Καρόλου Marriot. Ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ἐγένετο φίλος στενὸς τοῦ Newmman καὶ τοῦ Φρειδερίκου Rogers καὶ διὰ τῆς γενναιότητος αὐτοῦ ὡς proctor τοῦ Πανεπιστημίου ἐπέτυχε ν' ἀποτρέψῃ τὴν ἐπίσημον καταδίκην τῆς Κινήσεως τῷ 1835.—Ὁ Ἰσαὰκ Williams Οὐαλλός, μετὰ σπουδὰς ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Harrow εἰσήχθη εἰς τὸ Trinity College τῆς Ὀξφόρδης, ὅπου βραβευθεὶς ἐν τῇ λατινικῇ ποιήσει ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Keble καὶ ἀπὸ τέως θρησκευτικῶς ἀδιαφόρου ἐκ τῆς μετ' ἐκείνου ἀναστροφῆς ἀπέβη θρησκευτικώτατος. Ἐξελέγη Ἑταῖρος καὶ Κηδεμὼν τοῦ Κολλεγίου τοῦ Trinity καὶ ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη ἐφημέριος τῆς St. Mary ὑπὸ τὸν Newman. Διεκρίθη ὡς εἷς τῶν ποιητῶν τῆς Κινήσεως καὶ συνέγραψε τὰ «Οἰκοδομητικὰ ὑπομνήματα εἰς τὰς εὐαγγελικὰς διηγήσεις». Ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ 80οῦ Φυλλαδίου ἐξήγειρε τὴν θύελλαν τῶν Εὐαγγελικῶν ἐναντίον τῆς Κινήσεως, ἀποτυχὼν δὲ νὰ διαδεχθῇ τὸν παραιτηθέντα Keble ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ποιήσεως καὶ δυσαρεστηθεὶς ἐναντίον τῆς τότε ἀναδυομένης ὁμάδος τῶν Ρωμανιζόντων, ἥτις ἐπηρέασε καὶ τὸν Newman, ἀπεσύρθη τῆς Ὀξφόρδης καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐπισυμβάντος τῷ 1865 ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Gloucester. Παρέμεινε μέχρι τέλους σταθερὸς ἀγγλικανὸς ἐν στενῇ ἐπαφῇ πρὸς τὸν Δρ. Pusey καὶ τὸν Keble.—Ὁ James Bowling Mozley (1813-78) ὡσαύτως προσκολληθεὶς εἰς τὴν Κίνησιν ἐδυσκολεύθη νὰ ἐπιτύχῃ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους κατώρθωσε νὰ ἐκλεγῇ Ἑταῖρος τοῦ Κολλεγίου τοῦ Magdalen τῷ 1840. Ἦτο, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν συγχρόνου, ἀτρόμητος πρόμαχος, ἱκανὸς νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα ὡπλισμένος διὰ φιλοσοφίας καταλλήλου εἰς τὴν διεξαγωγὴν αὐτοῦ. Μετὰ τὴν πα-

ραίτησιν τοῦ Newman ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐν τῇ St. Mary προεῖδε τὰ ἐπακολουθήσαντα δραματικὰ γεγονότα καὶ ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Church ἐδήλου ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ μετάσχωσιν ἐνεργότερον ἢ πρότερον τοῦ ἀγῶνος. —Τελευταῖος ἐν τῇ σειρᾷ δέον νὰ μνημονευθῇ ὁ Wiliam John Copeland. Γεννηθεὶς ἐν Chigwel τοῦ Essex καὶ ἀνατραφεὶς ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ St. Pauls τοῦ Λονδίνου εἰσήχθη εἰς τὸ Κολλέγιον Trinity τῆς Ὀξφόρδης, τοῦ ὁποίου καὶ ἐξελέγη βραδύτερον Ἑταῖρος. Μετὰ τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ γενόμενος ἐφημέριος τοῦ ἀρχιδιακόνου Watson ἐν Hackney τῷ 1829 ἐπανῆλθεν εἰς Ὀξφόρδην τῷ 1832, ὅπου διεκρίθη ἰδίᾳ διὰ τὴν λατινομάθειαν αὐτοῦ. Συνδεθεὶς μετὰ τῶν Φυλλαδιογράφων συνειργάσθη εἰς τὴν «Βιβλιοθήκην τῶν Πατέρων» καὶ «εἰς τὰς ἁπλᾶς ὁμιλίας τῶν συντακτῶν τῶν Φυλλαδίων». Ὡς ὁ Williams, οὕτω καὶ ὁ Copeland ἐχρημάτισεν ἐφημέριος τοῦ Newman ἰδίᾳ ἐν Littlemore ὅπου παρέμεινε μέχρι τῆς ἀποπτώσεως τοῦ Newman, παραμείνας μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ 1885 πιστὸς εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ Κίνησις ἐν ἀρχῇ ἐστρέφετο κατὰ τῆς Ρώμης, καθόσον τὰ Φυλλάδια ἐπεγράφοντο «κατὰ τοῦ Παπισμοῦ» καὶ κατὰ τῶν «διϊσταμένων» τ. ἔ. τῶν προτεσταντῶν, εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν βραδύτερον, προερχόμενοι ἐκ τῆς Εὐαγγελικῆς ἰδίᾳ Σχολῆς καὶ τῆς τῶν ἐλευθεροφρόνων, ἄνδρες ἐστερημένοι προηγουμένου συνδέσμου πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ παραστύρωσι τὴν ὅλην κίνησιν πρὸς τὴν Ρώμην. Ἐντεῦθεν καὶ ἐκλήθησαν Ρωμανίζοντες. —Ἡγέτης τῆς μερίδος αὐτῆς ἦτο κατὰ τὸν Newman ὁ Frederik Oakely (1802-80), ἀνὴρ διακρινόμενος διὰ τὴν λεπτότητα τοῦ πνεύματος καὶ τὴν συγγραφικὴν αὐτοῦ δεινότητα. Ἐσπούδασεν ἐν τῷ Κολλεγίῳ Christ Church καὶ ἐγένετο Καπελλᾶνος-Ἑταῖρος τοῦ Κολλεγίου Balliol, προσελθὼν δὲ εἰς τὴν Κίνησιν διωρίσθη βραδύτερον προϊστάμενος τῆς Καπέλλας τῆς ἁγίας Μαργαρίτας ἐν Λονδίνῳ, εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς ὁποίας ἀνῆκε καὶ ὁ Γλάδστων. Διατηρήσας τὸν σύνδεσμον αὐτοῦ μετὰ τῆς Ὀξφόρδης συνειργάζετο εἰς τὸ περιοδικὸν British Critic δημοσιεύων ἄρθρα φιλορρωμαϊκά, μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγεται καὶ τὸ ἐμφανισθὲν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1841, ἐν ᾧ πρώτην φορὰν ἀγγλικανὸς δημοσίᾳ ἀνεγνώριζε τὴν Ρώμην ὡς πρότυπον καὶ ἐχαρακτήριζε τὴν ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἄθλιον καὶ μόλις ἀνεκτὸν κατασκεύασμα. —Ἀλλ' ὁ πραγματικὸς ἡγέτης τῆς μερίδος ἦτο ὁ Ward, ὅστις μετὰ προκαταρκτικὰς σπουδὰς ἐν Wincester εἰσήχθη εἰς τὸ Κολλέγιον τοῦ Christ Church καὶ τῷ 1834 ἐξελέγη ἑταῖρος τοῦ Balliol. Διεκρίνετο διὰ τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν, ἦτο ἄριστος μουσικὸς καὶ μαθηματικὸς καὶ ἦτο εἷς τῶν καλλιτέρων ἀγορητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' ὡμολόγει ὅτι ἦτο ἀνίδεος ἱστορίας. Ἀνατραφεὶς ἐν ταῖς ἰδέαις τῆς τυπικῆς ἐκκλησιαστικότητος εἱλκύσθη

εἰς τὴν Κίνησιν διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Newman, εἰς τὸν ὁποῖον ὡδήγησεν αὐτὸν φίλος, καὶ κατὰ τὸ 1841 ἡ συμπάθεια αὐτοῦ ἐστράφη πρὸς τὴν Ρώμην, τὴν μετὰ τῆς ὁποίας κοινωνίαν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐθεώρει ὡς τὸ ἰδεῶδες. Ἡ Ρώμη προσείλκυεν αὐτὸν ὡς ἀπεριφράστως ἀποδεχομένη τὸ ὑπερφυσικόν, ὡς περιλαμβάνουσα μᾶλλον ἡρωϊκὰ ὑποδείγματα ἁγιότητος βίου καὶ πρὸ παντὸς ὡς κεκτημένη αὐθεντικὸν ὁδηγόν· ἐντεῦθεν καὶ ὅταν ὁ Ward προσῆλθεν εἰς τὸν Ρωμαιοκαθολικισμὸν διεκρίθη διὰ τὰς ὑπεραλπείους αὐτοῦ ἰδέας. Ἐνῷ οἱ ὀπαδοὶ τῆς Κινήσεως ἠγωνίζοντο διὰ τὴν ἀνύψωσιν, τὴν ἀνακαίνισιν καὶ τὴν κάθαρσιν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ὁ Ward, ὡς λέγει ὁμόφρων αὐτοῦ, οὐδένα ἔτρεφε σεβασμὸν πρὸς τὸ ἀγγλικανικὸν σύστημα, οὐδὲν ἔπραξε πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ καὶ ἦτο ἕτοιμος ἐν πάσῃ στιγμῇ νὰ ἀπολακτίσῃ αὐτό. — Μετ' αὐτὸν μνημονευτέος ὁ I. B. Morris, ὅστις ἐξελέγη Ἑταῖρος τοῦ Κολλεγίου Exeter καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Mark Pattison ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ σημειοῖ. «Εἶδον πολλοὺς ὁμοίους πρὸς τὸν I. Morris, τῶν ὁποίων ἡ ὅλη συνομιλία περιεστρέφετο εἰς γελοιοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ οἵτινες ἔμβλημα εἶχον «Tendimus in Latium».......
Οὗτος διήρχετο τὸν ὅλον αὐτοῦ χρόνον ἐπὶ τοῦ πύργου τοῦ Exeter College ἀναγινώσκων τοὺς Πατέρας καὶ ἐκφέρων σκώμματα εἰς βάρος τῆς μητρυιᾶς ἡμῶν, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας». — Ἐνθουσιώδης φίλος τῆς Ρώμης ὡσαύτως ἦτο ὁ F. W. Faber Ἑταῖρος τοῦ Πανεπιστημίου, προσελθὼν εἰς τὴν Κίνησιν τῷ 1836 καὶ διακριθεὶς ἰδίᾳ διὰ τὴν σύνθεσιν λαϊκῶν τινῶν ὕμνων. Τῷ 1843 ἐπεσκέφθη τὴν Ρώμην, ὁπόθεν ἐπανῆλθεν ἄκρος θαυμαστὴς τῆς Ρώμης καὶ τῆς θρησκείας αὐτῆς.

Ὅλοι οὗτοι, ὡς παρατηρεῖ ὁ Church, ἀπ' ἀρχῆς τῆς προσκολλήσεως αὐτῶν, ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἀρχηγέτας τῆς Κινήσεως, ἔτεινον πρὸς τὴν Ρώμην καὶ εὑρίσκοντο εἰς ἐπαφὴν πρὸς αὐτὴν διὰ μέσου τοῦ εὐγενοῦς ρωμαιοκαθολικοῦ γαιοκτήμονος Ambrose Phillips de Lisle ἐνθουσιώδους φίλου τῆς ἑνώσεως, πρὸς ὃν συνεδέετο διὰ φιλίας ὁ I. R. Blouham, Ἑταῖρος τοῦ Κολλεγίου Magdalen καὶ ἀπὸ τοῦ 1837-40 Ἐφημέριος τοῦ Newman ἐν Littlemore. Ἐφρόνουν ὅμως ὅτι ἀντὶ τῆς σποραδικῆς προσελεύσεως πρὸς τὴν Ρώμην ἦτο προτιμοτέρα ἡ ἀθρόα ἐπιστροφὴ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ὤφειλον ἐν τῷ παρόντι νὰ παραμένωσιν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τῆς παλινορθώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος. Ἐξαιρέσει ἴσως τοῦ Blouham ὅστις καίπερ χρησιμεύων τὸ διάμεσον διὰ τὴν μετὰ τῆς Ρώμης ἀλληλογραφίαν τῆς Ρωμανιζούσης μερίδος δὲν ἐσκόπει νὰ προσέλθῃ πρὸς αὐτήν, οἱ λοιποὶ ἦσαν θαρραλέοι καὶ ἐπιθετικοί, ἕτοιμοι νὰ διακηρύξωσι τὰς ἰδέας αὐτῶν ἀπὸ τῶν δωμάτων, τὴν καταφρόνησιν αὐτῶν πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν θαυμασμὸν αὐτῶν πρὸς τὴν Ρώ-

μην. Γράφων ὁ de Lisle πρὸς τὸν Καρδινάλιον Acton ἔλεγε «χύνουσι ποταμοὺς δακρύων διὰ τὴν πτωχὴν πεσοῦσαν μητέρα αὐτῶν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας παρακαλοῦντες τὸν Κύριον ἡμῶν ν' ἀποκαταστήσῃ αὐτὴν καὶ πάλιν καὶ συνεπῶς καὶ τὴν χώραν αὐτῶν εἰς τὴν καθολικὴν ἑνότητα». Ὅτε δὲ ὁ Blouham ἐκάλεσεν ὁμάδα ἐξ αὐτῶν εἰς συνάντησιν μετὰ τοῦ de Lisle ἐπεκρίθη ἡ διστακτικότης τοῦ Newman ὑπ' αὐτῶν καὶ τὸ ἀναποφάσιστον, ὅπως διαρρήξῃ τοὺς μετὰ τοῦ Pusey καὶ τοῦ Keble δεσμούς, καθόσον ὁ Newman δὲν μετεῖχε τῶν συσκέψεων τούτων καὶ ἠρνεῖτο νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ de Lisle.

Ἡ στάσις αὕτη τῶν ἄκρων Ρωμανιζόντων δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ προκαλέσῃ ἀνησυχίαν εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα τῶν Φυλλαδιογράφων καὶ λύπην εἰς τοὺς προσκειμένους μὲν εἰς τὴν ἀρχαϊκὴν ὑψηλὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' εὐνοοῦντας μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὴν Κίνησιν. Τὸν ἐκ τῶν ἀκροτήτων αὐτῶν κίνδυνον διέγνω ἤδη ὁ Keble, ὁ δὲ Hook, συμπαθέστατα διακείμενος πρὸς τὴν Κίνησιν, ἔγραφε τῷ 1839 πρὸς τὸν Pusey θέλων νὰ μάθῃ ποία εἶναι ἡ στάσις αὐτοῦ καὶ τοῦ Newman, ἀφοῦ τὸ ὅλον σύστημα τῆς Κινήσεως ἀσχολεῖται εἰς τὸ νὰ προσβάλλῃ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ νὰ εγκωμιάζῃ τὴν Ρώμην. Ὁ αὐτὸς γράφων κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1841 πρὸς τὸν Pusey ὡσαύτως παρετήρει «ὅτι ὑπάρχει αὔξουσα προσκόλλησις πρὸς τὸν Ρωμανισμόν, ὥς τι διακεκριμένον ἀπὸ τοῦ Καθολικισμοῦ καὶ αὐτόχρημα μῖσος κατὰ τῆς καθολικῆς πράξεως, ἣν συνειθίζουσι νὰ ἀποκαλῶσιν ἁπλῶς ἀγγλικανικὴν πρᾶξιν». Ὁ δὲ Edward Churton ἐπικρίνων τὴν μερίδα ταύτην ἔγραψε κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1841 διαμαρτυρίαν πρὸς τὸν Pusey περὶ τῶν ἀποπλανήσεων τῆς Ρωμανιζούσης μερίδος καὶ ἔψεξε μεταξὺ ἄλλων «τὸν τόνον τοῦ σεβασμοῦ, τὸν ὁποῖον προσέλαβον ἔναντι τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας».

(Ἕπεται συνέχεια)

Η ΔΕΚΑΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ, ΒΟΛΥΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ Κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Τῇ 30ῇ Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἡ ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία λαμπρῶς ἑώρτασε τὸ διπλοῦν ἰωβηλαῖον τοῦ ἀρχιποιμένος αὐτῆς. Ἡ πρωτοβουλία τῆς ἑορτῆς ὀφείλεται εἰς τὸ ποίμνιον, οὐχὶ εἰς τὸν Ποιμένα. Ὁ Μακαριώτατος λίαν χαρακτηριστικῶς ἐδήλωσεν ὅτι καιρὸς ἑορτῆς οὐκ ἐπέστη εἰσέτι, ἀφοῦ δὲν ἐτελείωσεν ὅ,τι εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ διὰ τὴν ἐν Πολωνίᾳ ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ὅτι πολλὴ ὑπάρχει ἀκόμη ἐργασία πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς τε ἐσωτερικῆς (Τοπικὴ Σύνοδος) καὶ ἐξωτερικῆς (νομικὴ θέσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῷ Κράτει) εὐταξίας τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὅτε τὴν 8ην Φεβρουαρίου τοῦ 1923 ἐχήρευσε καθῃμαγμένος διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ αἵματος τοῦ μακαρίας μνήμης Μητροπολίτου Γεωργίου ὁ Μητροπολιτικὸς τῆς Βαρσοβίας θρόνος, πρὸς στιγμὴν ἐφαίνετο ὅτι τὸ πᾶν κατέρρευσε καὶ ὅτι ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὀργανισμὸς οὐδέποτε θὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγάς του. Ἡ Ἐκκλησία, βαρέως τεθλιμμένη, ἐσκέπτετο ὅτι χειρὶ δολοφόνῳ ἀφαιρεθέντος ἀπ' αὐτῆς τοῦ νυμφίου οὐκ ἀναστήσεται πλέον ἐν αὐτῇ ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ ἀντιπαλαίσῃ κατὰ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ κακοῦ, οὐχ εὑρεθήσεται ἐν αὐτῇ Ποιμήν, ἵνα Αὐτὴν διὰ μέσου τῶν δυσκολιῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος καθοδηγήσῃ ἐπὶ τόπου χλόης καὶ ὕδωρ ἀναπαύσεως. Ἀλλ' ὁ Κύριος οὐκ ἀφῆκεν αὐτὴν ὀρφανὴν καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Διονυσίου Ποιμένα καλόν, ὅστις ἀναλαβὼν τοὺς οἴακας ἐκκλησίας ἐν ἐσχάτῃ εὑρεθείσης μετὰ τὸν πόλεμον ἐξαρθρώσει ἐν μικρῷ σχετικῶς διαστήματι 10 ἐτῶν, κατώρθωσεν ὅ,τι προσωπικότης ὡς ἡ ἰδική του ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ.

Ἰδιάζουσα δύναμις τοῦ πνεύματος, ἀσυνήθης καθαρότης τῆς καρδίας, θερμὴ εὐσέβεια, ὑψηλὴ μόρφωσις καὶ ἀπεριόριστος ἀγάπη καὶ συμπάθεια πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, συνηντήθησαν ἐν τῇ προσωπικότητι τῆς Α. Μακαριότητος. Περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ πνεύματος μαρτυρεῖ ἡ πνευματικὴ γαλήνη μεθ' ἧς ἐβίωσε τὰς δυσκόλους περιστάσεις τῆς ἀρχιερατικῆς Αὐτοῦ ζωῆς, περὶ τῆς καθαρότητος τῆς καρδίας ἡ ἀφοβία μεθ' ἧς ἀτενίζει πρὸς κάθε κίνδυνον, περὶ τῆς θερμῆς εὐσεβείας ἡ ἀδιάλειπτος φροντὶς καὶ ἄϋπνος μέρι-

μνα τοῦ κόσμου τῶν ἐκκλησιῶν, περὶ τῆς ὑψηλῆς μορφώσεως αἱ ἐν ἐκκλησίᾳ σοφαὶ συμβουλαί, περὶ δὲ τῆς ἀγάπης καὶ συμπαθείας πρὸς τοὺς ἀνθρώπους οἱ ἀσθενεῖς τῷ πνεύματι κληρικοὶ καὶ πολυπληθεῖς ἐνδεεῖς οἱ κρυφίως τῷ τρόπῳ ἀπεκδεχόμενοι εὐκαίρως πᾶσαν βοήθειαν.

Κατὰ τὴν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν τῆς Βαρσοβίας θρόνον ἄνοδον τῆς τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος ἡ ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθόδοξος ἐκκλησία ἦτο δένδρον μικρόν, φυτευθὲν ὑπὸ τοῦ κοιμηθέντος Ἱεροῦ Μάρτυρος καὶ ἔχον ἀνάγκην παντοίας περιθάλψεως: ποτίσματος, λιπάνσεως, προφυλάξεως τῶν νεαρῶν αὐτοῦ βλαστῶν ἀπὸ τοῦ ψύχους, χιόνος καὶ πάσης κακοκαιρίας καὶ κατευθύνσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν ἥλιον, τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα. Κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν τὸ ἀσθενὲς αὐτὸ δένδρον ἐσκόρπισε τὰς ρίζας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ διὰ αἵματος μαρτυρικοῦ ποτισθέντος ἐδάφους καὶ ηὐξήθη εἰς νέον μὲν εἰσέτι πλὴν ἰσχυρὸν πλατύφυλλον εὔσκιον καὶ εὔκαρπον δένδρον ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὁποίου σώζονται ἑκατομμύρια πιστῶν. Πρὸ δέκα ἐτῶν πολλοὶ ὀλίγοι ἐκτὸς τῆς Πολωνίας ἐγνώριζον περὶ τῆς ὑπάρξεως Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Πολωνικῇ Δημοκρατίᾳ ὡς μονάδος αὐτάρκους, σχεδὸν δ' οὐδεὶς ἀνεγνώριζεν αὐτὴν ὡς τοιαύτην. Σήμερον ἡ κατάστασις καθ' ὁλοκληρίαν ἠλλοιώθη, δυνατὸν δὲ νὰ λεχθῇ, ὅτι δυσκόλως δύναταί τις νὰ εὕρῃ ἀνθρώπους ἐκ τῶν ἐνδιαφερομένων μὲ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἀγνοοῦντας(?) ὅτι ἡ ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία κατετάχθη ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὡς ἀδελφὴ ἴσα κεκτημένη δικαιώματα πρὸς τὰς ἄλλας.

Μεγάλη εἶναι ἡ μεταβολὴ ἡ ἐπελθοῦσα ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ζωῇ τῆς νεαρᾶς Ἐκκλησίας. Παροικοῦσα αὕτη ἐπὶ ἐδάφους χρησιμεύσαντος τὸ θέατρον πολέμων διαρκῶν καὶ καταστροφῆς διανεκοῦς δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ αἰσθανθῇ βαθέως πρὸς τῇ ὑλικῇ καὶ τὴν πνευματικὴν πτωχείαν. Ἡ Ἱεραρχία αὐτῆς δὲν ἀπετέλει ἕνα συμπαγὲς ὅλον, ὁ κλῆρος ἐστερεῖτο τῆς ἀπαιτουμένης μορφώσεως, ὁ λαὸς ἐχρησίμευσε τὸ ἕρμαιον τῶν ἑκάστοτε ἀνισταμένων αἱρετικῶν. Μέγας ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν κεκλεισμένων ναῶν, τῶν ἀφαιρεθεισῶν περιουσιῶν, σὺν τῷ χρόνῳ δ' ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπωλειῶν τούτων ηὔξανεν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως καὶ διαμαρτυρίας. Ἀλλοία εἶναι ἡ σημερινὴ ὄψις τῶν πραγμάτων καὶ τοῦτο κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἐχέφρονα καὶ ἀκάματον ὀργανωτικὴν διάνοιαν, τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Διονύσιον, ὅστις τοῖς ὀφθαλμοῖς μὴ παρέχων ὕπνον, μηδὲ τοῖς βλεφάροις αὐτοῦ νυσταγμὸν οὐ μόνον πάσας τὰς δυνάμεις τοῦ ἀσθενοῦς αὐτοῦ σώματος ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων τῆς λογικῆς αὐτοῦ ποίμνης.

Ε. Κ. Φ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΝΙΤΙΚΑΝΟΝΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΕΝ ΤΗι ΙΕΡΑι ΜΟΝΗι ΤΟΥ ΧΙΛΙΑΝΔΑΡΙΟΥ

ΕΝ ΤΗ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Χιλιανδαρίου ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συνέβη τι ὅλως ἀντικανονικὸν καὶ παράνομον, ὅπερ προὐκάλεσε κατάπληξιν ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς προῆλθε.

Τῇ 13ῃ Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἐλήφθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. Βαρνάβα, χρονολογουμένη ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου, δι' ἧς παρεκαλεῖτο ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὅπως χορηγήσῃ εὐμενῶς τὴν νενομισμένην ἄδειαν, ἵνα ὁ ἐκ τῶν Ἀρχιερέων τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπος Ἀχρίδος καὶ Βιτωλίων κ. Νικόλαος μεταβῇ εἰς Ἅγιον Ὄρος καὶ παραστῇ εἰς τὴν τελετὴν ἥτις τῇ 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ἔμελλεν, ὡς ἐδηλοῦτο, νὰ γίνῃ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Χιλιανδαρίου, ἐπὶ τῇ εἰσαγωγῇ ἐν αὐτῇ τοῦ κοινοβιακοῦ καθεστῶτος, ἀντὶ τοῦ ἐν χρήσει ἐν αὐτῇ ἰδιορρυθμικοῦ.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐν τῇ πάντοτε προθύμῳ ἀδελφικῇ αὐτοῦ ἀγάπῃ, προφρόνως ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν παράκλησιν ταύτην τῆς Α. Μακαριότητος, ἔχον δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ πάντα ἤδη παρεσκευάσθησαν ἐν τάξει ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τὴν ρητὴν καὶ σαφῆ διάταξιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους (ἄρθρ. 85), δι' ἧς καθορίζονται τὰ τῆς μεταβολῆς Μονῆς τινος ἀπὸ ἰδιορρύθμου εἰς κοινοβιακήν, καὶ πιστεῦον ὅτι δὲν ὑπελείπετο ἢ ἡ τακτικὴ ἀνακοίνωσις ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως καὶ αὐτῆς, πρὸς ἔκδοσιν τοῦ νενομισμένου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Σιγιλλίου, ἔσπευσεν, ἐν ἀναμονῇ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης, νὰ χορηγήσῃ εὐθὺς ἀμέσως, ἕνεκα τοῦ ὀλίγου ὑπολειπομένου χρονικοῦ διαστήματος μέχρι τῆς δηλωθείσης ἡμέρας τῆς τελετῆς, τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν ὑπὲρ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀχρίδος καὶ Βιτωλίων κ. Νικολάου. Διὰ Πατριαρχικῆς Ἐπιστολῆς ἀπὸ 15ης Φεβρουαρίου ἀνεκοινώθη τοῦτο ἀπαντητικῶς τῷ Μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Σερβίας. Ταὐτοχρόνως δι' ἐπιστολῆς Πατριαρχικῆς ἀνεκοινώθη καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἡ χορήγησις τῆς ἀδείας τῷ Ἐπισκόπῳ Ἀχρίδος καὶ Βιτωλίων πρὸς εἴσοδον εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐπὶ τῷ ἀνωτέρω σκοπῷ καὶ

συνιστᾶτο ἵνα ἐπιδαψιλευθῇ αὐτῷ φιλόφρων δεξίωσις καὶ περιποίησις, ἔχοντι καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ ἱερουργεῖν κατὰ τὰ θέσμια τοῦ Ἱεροῦ Τόπου κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐκεῖ παραμονῆς αὐτοῦ.

Ἀκολούθως, τῇ 3 Μαρτίου, ἐλήφθη δευτέρα περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐπιστολὴ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου κ. Βαρνάβα, χρονολογουμένη ἀπὸ 21 Φεβρουαρίου, δι' ἧς ἐξεφράζοντο εὐχαριστίαι ἐπὶ τῇ παροχῇ τῆς ἀδείας, ἀνεκοινοῦτο δὲ ὅτι ἕνεκα τοῦ ἀκατορθώτου τῆς πλήρους τῶν πάντων παρασκευῆς μέχρι τῆς 26ης Φεβρουαρίου, ἡ τελετὴ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ κοινοβιακοῦ συστήματος ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Χιλιανδαρίου, ἥτις εἶχεν ὁρισθῇ διὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην, ἀνεβλήθη, ὡς ἐγνώσθη ἐκ τῆς ἀδελφότητος τῆς Μονῆς, διὰ τὴν 7ην Ἀπριλίου, ***ἵνα οὕτω δοθῇ ἐπαρκὴς καιρὸς εἰς τὴν ἀδελφότητα τῆς Μονῆς ὅπως ἀποπερατώσῃ ἐγκαίρως πάσας τὰς προπαρασκευὰς κατὰ τὸν κρατοῦντα ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Καταστατικὸν Χάρτην***, ὡς αὐτολεξεὶ ἐλέγετο ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς Α. Μακαριότητος. Τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ ἀδελφότης τῆς Μονῆς εἶχεν ἐπίγνωσιν τοῦ ἐπιβεβλημένου αὐτῇ καθήκοντος τῆς τηρήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, γνῶσιν δὲ τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου εἶχε καὶ ἡ Α. Μακαριότης καὶ ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία.

Ἀλλ' ἐνῷ οὕτως ἔβαινον τὰ πράγματα καὶ οὐδεμία ἠδύνατο νὰ ἐμφιλοχωρήσῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς τακτικῆς καὶ ὁμαλῆς διεξαγωγῆς αὐτῶν, αἴφνης τῇ 25 Μαρτίου λαμβάνεται ἐξ Ἁγίου Ὄρους τηλεγράφημα, καταγγέλλον ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Νικόλαος προέβαινεν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Χιλιανδαρίου εἰς ἀντικανονικὰς καὶ ἀντιθέτους πρὸς τὴν τάξιν τοῦ τόπου ἐνεργείας πιέζων καὶ ἀπειλῶν τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς ἵνα δέξωνται τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ κοινοβιακοῦ συστήματος, παρουσιαζόμενος οὕτω ἐκεῖ ἀντὶ ἐπισκέπτου καὶ φιλοξενουμένου ὡς ρυθμιστὴς καὶ ὀργανωτὴς τῶν τῆς Μονῆς.

Ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκήτῳ ταύτῃ εἰδήσει, τὸ Πατριαρχεῖον ἐξέφρασε διὰ τηλεγραφήματος Πατριαρχικοῦ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25 Μαρτίου, πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κ. Βαρνάβαν τὴν λύπην αὐτοῦ διὰ τὴν ἀντικανονικὴν ταύτην ἀνάμιξιν τοῦ Ἐπισκόπου Ἀχρίδος καὶ Βιτωλίων κ. Νικολάου εἰς ὑπόθεσιν Μονῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ἠξίωσεν ὅπως ἀνακληθῇ οὗτος ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς περαιτέρω παραμονῆς αὐτοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Ταὐτοχρόνως δι' ἑτέρου Πατριαρχικοῦ τηλεγραφήματος ἐνετάλη ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἵνα ἀνακοινώσῃ τῷ Ἐπισκόπῳ κ. Νικολάῳ ὅτι ὀφείλει νὰ παύσῃ ἀναμιγνυόμενος ἀντικανονικῶς καὶ παρ' ἐνορίαν εἰς ζήτημα τῆς ἀπολύτου δικαιοδοσίας τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀπέλθῃ δὲ ἐξ Ἁγίου Ὄρους.

Τῇ ἐπαύριον, ἤτοι τῇ 26 Μαρτίου, ἐλήφθη ἀπαντητικὸν τηλεγράφημα

τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, πληροφορούσης ὅτι ἀνεκοίνωσε πρὸς τοὺς Ἐπιτρόπους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Χιλιανδαρίου τὸ Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα, ἀλλ' ὅτι οἱ Ἐπίτροποι τῆς Μονῆς ἐγνωστοποίησαν ἀπαντητικῶς ὅτι ἤδη ἡ Ἱερὰ Μονὴ μετετράπη εἰς Κοινόβιον καὶ ὅτι ἐξελέγη ἤδη ἡγούμενος, προχειρισθεὶς εἰς Ἀρχιμανδρίτην καὶ ἐγκαθιδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ φιλοξενουμένου Ἐπισκόπου Νικολάου, διεξαγαγόντος ταῦτα πάντα ἐν ἀπολύτῳ ἀγνοίᾳ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἐπὶ καταπατήσει τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἡ νέα αὕτη ἀπροσδόκητος εἴδησις περὶ τῶν ἐκνόμων ἀναμίξεων καὶ προθέσεων τοῦ Ἐπισκόπου Ἀχρίδος καὶ Βιτωλίων, σκοπίμως βεβαίως ἐπισπεύσαντος τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ ἅμα τῇ λήψει τοῦ πρώτου Πατριαρχικοῦ τηλεγραφήματος, ἵνα ἀφήσῃ ἀπερχόμενος τετελεσμένα γεγονότα, ἐνῷ ὡς ἡμέρα τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰς κοινόβιον εἶχεν ὁρισθῇ, ὡς ἔγραφεν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Βαρνάβας ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ, ἡ 7 Ἀπριλίου, παρήγαγε βαθεῖαν κατάπληξιν καὶ λύπην εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὅπερ, ἐκ τοῦ καθήκοντος τῆς μερίμνης περὶ τῆς τηρήσεως τῆς κανονικῆς τάξεως ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ καὶ ὡς ἀνώτατος ἐκκλησιαστικὸς κυριάρχης τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ φρουρὸς τῶν θεσμίων καὶ τῆς τάξεως αὐτοῦ, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ τὴν ἀντικανονικὴν ταύτην καὶ ἀνευλαβῆ παρ' ἐνορίαν ἐνέργειαν τοῦ ὡς ἐπισκέπτου καὶ φιλοξενουμένου εἰσελθόντος εἰς τὸν Ἱερὸν Τόπον Ἐπισκόπου κ. Νικολάου. Διὸ καὶ δι' αὐστηροῦ τηλεγραφήματος πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα ἐδήλωσεν εἰς γνῶσιν πάντων ὅτι πάντα τὰ ἀντικανονικῶς παρ' ἐνορίαν καὶ ἀνευλαβῶς πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐνεργηθέντα ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ἐπισκόπου εἶναι ἄκυρα καὶ ἀπαράδεκτα, ἔδωκε δὲ ἐντολὴν τῇ Ἱ. Κοινότητι ἵνα φροντίσῃ περὶ τῆς ἀμέσου ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀπελεύσεως τοῦ ἐπισκόπου τούτου. Ταὐτοχρόνως ἐκηρύχθησαν ὑπόλογοι καὶ ὑπόδικοι ἀπέναντι τῆς Ἱ. Κοινότητος καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ οἱ εἰς τὰς εἰσηγήσεις αὐτοῦ ὑπακούσαντες ἐν τῇ Μονῇ καὶ παρανομήσαντες.

Καὶ ὁ μὲν Ἐπίσκοπος Ἀχρίδος καὶ Βιτωλίων κ. Νικόλαος, μετὰ τὴν κατηγορηματικὴν Πατριαρχικὴν ἀξίωσιν, ἔσπευσε νὰ ἀπέλθῃ ἐξ Ἁγίου Ὄρους. Τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὅμως σπαρὲν πνεῦμα τῆς παρανομίας ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Χιλιανδαρίου, ἥτις ἀνέκαθεν καὶ πάντοτε ἦτο Μονὴ νομοταγεστάτη, εἰλικρινῶς εὐλαβουμένη καὶ φυλάττουσα τοὺς θεσμοὺς τοῦ Ἱεροῦ Τόπου, ἀφῆκε, φαίνεται, ῥίζας παρά τισι τῶν πατέρων τῆς Μονῆς. Διότι ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἄρτι ληφθείσης, οἱ μοναχοὶ οὗτοι ἀντὶ νὰ συναισθανθῶσι τὸ δεινὸν σφάλμα εἰς ὃ ἄνευ λόγου παρεσύρθησαν, παρέσυραν δὲ καὶ τὴν Μονὴν αὐτῶν, ἀπέ-

ναντι τοῦ Ἱεροῦ Τόπου καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, φαίνονται ἔχοντες διάθεσιν νὰ συνεχίσωσι τὴν τοιαύτην παρανομίαν. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται ἢ νὰ ἔχῃ λυπηρὰς δι' αὐτοὺς συνεπείας, συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τοὺς θεσμοὺς τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Διὰ τοῦτο καὶ πιστεύομεν ὅτι μέχρι τῆς συνοδικῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῆς λήψεως ἀποφάσεων ἐπ' αὐτῆς πάντες οἱ πατέρες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θέλουσιν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς κανονικότητος καὶ ἀπαλλάξωσι τὴν Ἐκκλησίαν τῆς λυπηρᾶς ἀνάγκης νὰ ἐφαρμόσῃ κατ' αὐτῶν τὰ ἐνδεικνύμενα ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἁγιορειτικῆς εὐταξίας μέτρα. Ἡ ὁδὸς ἄλλως τε τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ 85ου ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐνεργείας καὶ τῆς νομίμου οὕτω διεξαγωγῆς καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων, ἐὰν ἡ Μονὴ θέλῃ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ κοινοβιακοῦ συστήματος εἶναι τόσον λεία καὶ εὔκολος, ὥστε ἡ ἐμμονὴ τυχὸν τῶν πατέρων τούτων εἰς τὴν παρανομίαν θὰ φανερώσῃ ἁπλῶς τάσεις γενικωτέρας σκοπίμου καταπατήσεως τῶν θεσμῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τοῦθ' ὅπερ οὔτε ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Τόπου, οὔτε ὑπὸ τοῦ κυριάρχου αὐτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου θὰ ἐπιτραπῇ ποτε. Διότι πάντες ὅσοι ὁθενδήποτε προερχόμενοι, εἰσέρχονται καὶ ἐγκαθίστανται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, μηδενὸς καλοῦντος ἢ βιάζοντος, ἵνα μονάσωσιν ἐν αὐτῷ καὶ σώσωσιν ἐκεῖ τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἔχουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποτάσσωνται ἐν πᾶσιν εἰς τὴν τάξιν καὶ τοὺς θεσμοὺς τοῦ φιλοξενοῦντος αὐτοὺς Τόπου καὶ ὅτι μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον δύνανται νὰ παραμείνωσιν ἐν αὐτῷ.

Η ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μέλη τῆς ἐν Ἀθήναις Μεγάλης Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἔκδοσιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων διωρίσθησαν καὶ οἱ ἐλλογιμώτατοι κ. κ. Κωνστ. Δυοβουνιώτης, ἀντιπρύτανις καὶ καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων καὶ τῆς Συμβολικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καὶ Νικόλαος Βέης, καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας ἐν τῷ αὐτῷ Πανεπιστημίῳ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἤδη ἐπ' αἰσίοις ἐπελήφθη τοῦ ἔργου αὐτῆς.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Ἀγγλικανοὶ προσκυνηταί.— Τὴν 8ην παρόντος μηνὸς ἐπεσκέφθησαν τὰ Πατριαρχεῖα οἱ συμμετασχόντες τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Ὀξφορδείου Κινήσεως διοργανωθείσης εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐκδρομῆς Ἀγγλικανοὶ Προσκυνηταί, ἐν οἷς ὁ Πανιερ. Ἐπίσκοπος **Levy Hogh Harden**, πολλοὶ κληρικοὶ καὶ καθηγηταί. Παρέστησαν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ. Ἐχοροστάτει ἡ **Α. Θ.** Παναγιότης μετὰ τῶν Σεβ. ἁγίων Συνοδικῶν. Οἱ προσκυνηταὶ μὲ

ἰδιαιτέραν εὐλάβειαν παρηκολούθησαν τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἔλαβον ἐκ χειρὸς τοῦ Πατριάρχου ἀντίδωρον. Μετ' αὐτῶν εὑρίσκετο καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν ἐλλογιμώτατος κ. 'Αμίλκας 'Αλιβιζάτος μετὰ τῆς εὐγεν. κυρίας αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπηκολούθησε τιμητικὴ δεξίωσις τῶν προσκυνητῶν εἰς τὴν Αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν, ὅπου ἐγένοντο αἱ προσήκουσαι συστάσεις. 'Αφοῦ πάντες ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου, ὁ πανιερ. 'Επίσκοπος διὰ θερμῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προσλαλιᾶς ἐξέφρασεν αἰσθήματα βαθείας εὐλαβείας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἰδιαιτέρας τιμῆς πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὡμίλησε μὲ ἐνθουσιασμὸν διὰ τὰς προόδους τῶν μεταξὺ τῶν δύο 'Εκκλησιῶν ἀγαθῶν σχέσεων πρὸς τὰς ὁποίας ἡ 'Αγγλικανὴ 'Εκκλησία ἀποβλέπει μετ' ἐλπίδων καὶ χαρᾶς βαθείας. 'Ιδιαίτερον εὔφημον λόγον ἐποιήσατο ἡ Α. Πανιερότης περὶ τοῦ παρὰ τῇ 'Αγγλικανικῇ 'Εκκλησίᾳ Πατριαρχικοῦ 'Αποκρισιαρίου Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ, ὅστις εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος τῆς λεπτῆς του θέσεως. Τὴν ὅλην προσλαλιὰν τῆς Α. Πανιερ. διέπνεεν κατάνυξις ἣν ᾐσθάνετο εὐτυχήσασα νὰ προσέλθῃ, ὡς εἶπεν, ἐνώπιον τοῦ ἐνδόξου Θρόνου τῶν Χρυσοστόμων, Γρηγορίων, Φωτίων καὶ Μιχαὴλ τῶν Κηρουλαρίων καὶ τοῦ ἀξίου διαδόχου αὐτῶν.

Πρὸς τῷ 'Επισκόπῳ Lewes τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προσεφώνησε καὶ ὁ γνωστὸς Canon J. A. Douglas, ὅστις ἐπέδωκε Αὐτῇ ἐπιστολὴν τοῦ Σεβ. 'Αρχιεπισκόπου Καντουαρίας κ. Κόσμο Λάγκ, τοῦ ὁποίου διεβίβασε καὶ τὸν ἀδελφικὸν χαιρετισμόν.

'Η Α. Θ. Παναγιότης ἐχαιρέτησε μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητὰς ὡς ἐκπροσώπους τῆς 'Αγγλικ. 'Εκκλησίας, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει πλούσιον πνεῦμα Χριστοῦ καὶ τῆς 'Οξφορδείου Κινήσεως, ἥτις στόχον ἔχει τὴν νοσταλγίαν πρὸς τὰς ἀρχαίας πηγὰς τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεως, τοῦθ' ὅπερ φέρει εἰς τὴν ἕνωσιν τῆς 'Αγγλικανῆς μετὰ τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας, ηὐχαρίστησε θερμῶς διὰ τοὺς πρόφρονας λόγους αὐτῶν, συνεμερίσθη τὰ διατυπωθέντα ὑπὲρ τῆς προσεγγίσεως τῶν δύο 'Εκκλησιῶν αἰσιόδοξα αἰσθήματά των, τοὺς ηὐλόγησε καὶ παρεκάλεσε νὰ διαβιβάσωσι τῇ Α. Σεβασμιότητι τῷ 'Αρχιεπισκόπῳ Καντουαρίας τὰς ἀδελφικὰς Πατριαρχικὰς προσρήσεις καὶ εὐχάς.

Μετὰ τῶν προσκυνητῶν ἐταξείδευε καὶ ὁ Σεβ. Μ/της Θυατείρων, ὁ ὁποῖος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἀτμοπλοίου. Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐπεσκέφθη καὶ ἐχαιρέτησεν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατριάρχου ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μ/της Λαοδικείας Δωρόθεος, ὅστις συγχρόνως προέπεμψε καὶ τοὺς ἐπισκεφθέντας τὸ Πατριαρχεῖον προσκυνητάς.

***

Ρουμᾶνοι προσκυνηταί. — Κατὰ τὸν παρόντα ἐπίσης μῆνα ἐπεσκέφθη τὸ Πατριαρχεῖον ὁμὰς Ρουμάνων, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν διακεκριμένον κληρικὸν καὶ λογογράφον Πρωθιερέα Γρηγόριον Πισκουλέσκου (Gala Galaction), Καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κισνοβίου. Μετ' αὐτῶν εὑρίσκοντο καὶ ὁ Προϊστάμενος τῆς ὁμογενοῦς Κοινότητος Βουκουρεστίου Πρωτοπρεσβύτε-

ρος Κωνσταντῖνος Μωραϊτάκης, ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Ἐμμανουὴλ Μυτιληναῖος, συντάκτης τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία» καὶ ὁ ὑφηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν Ἀ. Τσαριντάνης.

Οἱ Ρουμᾶνοι Ἐπισκέπται ἐγένοντο τιμητικῶς δεκτοί. Ἐξ ὀνόματος αὐτῶν προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Πρωθιερεὺς Γρηγόριος Πισκουλέσκου ἐκφράσας αἰσθήματα βαθυτάτης εὐλαβείας πρὸς τὸν γεραρὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ συγκινήσεως διὰ τὴν εὐτυχίαν ἣν ἔσχον αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ρουμᾶνοι ἐκδρομεῖς νὰ δεχθῶσιν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας τὰς Πατριαρχικὰς εὐλογίας.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξέφρασεν ἰδιαιτέραν χαράν, ὡμίλησε μὲ βαθεῖαν ἀγάπην διὰ τὴν Ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν εὐλαβῆ Ρουμανικὸν λαόν, ἀπηύθυνε φιλόφρονας λόγους εἰς τὸν ἐξαιρετικὸν κληρικὸν Πρωθιερέα Γρηγόριον Πισκουλέσκου καὶ ἐν τέλει ηὐλόγησε τοὺς ἐπισκέπτας, γονυκλινεῖς καὶ ψάλλοντας ἐν κατανύξει «Τὸν Δεσπότην καὶ ἀρχιερέα ἡμῶν......»

Ὁ ἐκ τῶν Ρουμάνων ἐκδρομέων καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Κισνοβίου κ. Κωνσταντῖνος Τομέσκου ἐκόμισε καὶ ἐπέδωκε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι δῶρον πρὸς Αὐτὴν τοῦ Ἐπισκόπου Χοτίνης Βησσαρίωνος ὡραίαν ράβδον μετὰ χρυσῆς χειρολαβίδος, φερούσης τὴν ἐπιγραφήν: ***Φωτίῳ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ δῶρον Ἐπισκόπου τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Χοτίνης Βησσαρίωνος.***

Τοὺς ἐκδρομεῖς αὐθημερὸν ἀναχωροῦντας δι' Ἅγιον Ὄρος ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐφωδίασε διὰ τῶν προσηκόντων πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα συστατηρίων γραμμάτων.

***

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθη κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ὡσαύτως ὁ παρὰ τῇ ἐνταῦθα Διαβαλκανικῇ Ἐπιτροπῇ Ἕλλην ἀντιπρόσωπος κ. Γ. Κοφινᾶς, πρῴην Ὑπουργός, ἐν συνοδείᾳ τῶν κ. κ. Β. Σιμωνίδου καὶ Κ. Καρανίκα.

ΠΑΤΡΙΑΡΙΑΧΙΚΑΙ ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑΙ

Τὴν 21ην Μαΐου, ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ναὸν τῶν ἑορταζομένων Ἁγίων ἐν Πέραν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἐκδηλώσεων βαθείας εὐλαβείας καὶ στοργῆς. Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν δεξιώσεων τῆς ἐνορίας τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προσεφώνησεν ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Κοινότητος ὁ Σεβ. Μ/της Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνος, Διευθύνων τὴν Προϊσταμενίαν Σταυροδρομίου.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

Εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ διακεκριμένον Ἀρχιμανδρίτην κ. Μιχαὴλ Κωνσταντινίδην, Προϊστάμενον τῆς ἐκεῖ ὁμογενοῦς κοινότητος, ἡ Ἐκκλησία ἀπένειμε τὸ ὀφφίκιον τοῦ Μεγάλου Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἡ Α. Πανοσιολογιότης διὰ τοῦ σεμνοῦ της βίου, τῆς δοκίμου ἐκτελέσεως τῆς διακονίας της καὶ τῆς εἰς ἔκδοσιν ὠφελίμων βιβλίων καὶ δημοσίευσιν μελετῶν ἐκφαι-

νομένης λογιότητός της κατέστησεν ἑαυτὴν ἀξίαν τῆς πρὸς αὐτὴν τιμητικῆς διακρίσεως.

Ἡ γενομένη πρὸς τὴν Α. Πανοσιολογιότητα ἐκκλησιαστικὴ αὕτη τιμὴ ἀποτελεῖ δικαίαν βράβευσιν τῶν φιλοτίμων μόχθων καὶ προσπαθειῶν της καὶ ἐνίσχυσιν αὐτῆς εἰς τὴν περαιτέρω δρᾶσίν της.

ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ

— Τοὺς κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσαντας τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἑορτὴν Σεβ. Μητροπολίτας Σάρδεων Γερμανὸν καὶ Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνον ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως.

—Τὰ Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια διεβιβάσθησαν προσηκόντως καὶ πρὸς τοὺς Σεβ. Μ/τας Ἀμασείας Γερμανόν, Θυατείρων Γερμανόν, Καρπάθου καὶ Κάσου Γερμανόν, Σερρῶν Κωνσταντῖνον, Ἐδέσσης Κωνστάντιον, Πλωμαρίου Κωνσταντῖνον καὶ Βιζύης Χριστοφόρον.

ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΑΔΕΙΑΙ

— Εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἡρακλείας Φιλάρετον ἐχορηγήθη ἄδεια μεταβάσεως εἰς Αἰδηψὸν καὶ Ἀθήνας πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας του.

— Ὡσαύτως ἐχορηγήθη καὶ εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κάσου καὶ Καρπάθου ἄδεια μεταβάσεως εἰς Ἑλλάδα πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας του.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς διωρίσθη ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Τρῳάδος Εὐστάθιος.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΡΑΧΕΙΑΣ

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Τραχείας Ἀλέξανδρος, ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξακολουθεῖ ἀσθενῶν. Εἰς τὴν Α. Θεοφιλίαν διεβιβάσθησαν αἱ εὐχαὶ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ
ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΕΓΡΗ-ΚΑΠΟΥ

Ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος ἐτελέσθη τὴν 25ην παρόντος μηνὸς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ξυλοπόρτης ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν ἁπάντων τῶν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ νῦν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ νεκροταφείῳ Ἐγρῆ-καποῦ κεκοιμημένων. Ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ εἶχε στηθῆ πένθιμον κενοτάφιον ἐφ' οὗ ἦσαν τοποθετημένοι οἱ δίσκοι τῶν κολύβων.

Κατὰ τὸ μνημόσυνον ὡμίλησεν ὁ λειτουργήσας Σεβ. Μ/της Μύρων Πολύκαρπος, πρόεδρος τοῦ Νεκροταφείου. Ἐξέθηκε τὴν ἀπὸ τριετίας γενομένην νέαν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Νεκροταφείου ὀργάνωσιν, ἥτις τῇ συναντιλήψει τῶν ἐνοριῶν Φαναρίου,

Δζιβαλίου, Ξυλοπόρτης, Μουχλίου, Ποτηρᾶ, Ἐδιρνὲ-καποῦ, Βαλατᾶ, Ἐγρῆ-καποῦ, Σαλματομβρουκίου, Σαρμασικίου καὶ Τεκφοὺρ-σεραΐου, καταβάλλει φιλοτίμους προσπαθείας διὰ τὴν ἐξωραΐσιν τοῦ Νεκροταφείου. Ἐξῆρε τὸ ἱερὸν καθῆκον ὅπερ πᾶσα πεπολιτισμένη ψυχὴ ἔχει πρὸς τοὺς νεκρούς. Καὶ ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τῆς πανδήμου ταύτης ὑπὲρ τῶν νεκρῶν προσευχῆς.

Ἦτο κατανυκτικὴ καὶ ἡ στιγμὴ καθ' ἣν οἱ δέκα τῶν ὡς ἄνω ἐνοριῶν ἱερεῖς, ψαλλομένου τοῦ «Ἄμωμοι», περὶ τὸ κενοτάφιον σιωπηρῶς ἕκαστος ἐμνημόνευεν ἀπὸ νεκρωσίμου δελτίου τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων τῆς ἐνορίας του. Ἰδιαίτερον ἐπιμνημόσυνον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ Διάκονος Ἰωακεὶμ Πελεκανίδης, ἐπιμελητὴς τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Εἰς τὸ Νεκροταφεῖον ἐν μέσῳ πολυπληθῶν χριστιανῶν πρὸ τοῦ κοιμητηρίου ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως γενικὸν τρισάγιον.

ΟΙ ΕΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩι ΣΕΙΣΜΟΙ

Διὰ Πατριαρχικῶν τηλεγραφημάτων πρὸς τὸν Σεβ. Μ/την Ῥόδου Ἀπόστολον καὶ τὸν Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον Κῴου ἀρχιμ. Φιλήμονα ἐξεφράσθη ἡ συμπάθεια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς δεινῶς ἐκ τῶν τελευταίων σεισμῶν δοκιμασθέντας Χριστιανοὺς τῆς Δωδεκανήσου.

ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ ΚΑΤΑ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς ὅσα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ προηγούμενον Τεῦχος τῆς «Ὀρθοδοξίας» τὸ ἐπὶ τῷ κινήματι τῶν τεσσάρων Ἐπισκόπων, Ἐλαίας Ἀγαθαγγέλου, Λεύκης Παγκρατίου, Ἀβύδου Γερμανοῦ καὶ Ναζιανζοῦ Φιλοθέου, τῆς 25ης παρελθόντος μηνὸς Ἀπριλίου καταρτισθὲν Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον ἐν τῇ Συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς 2ας Μαΐου ἐπεράτωσε τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως.

Οἱ Ἐπίσκοποι Ἐλαίας καὶ Ἀβύδου, τῶν ὁποίων ἡ ἐκδίκασις εἶχεν ἀναβληθῇ εἰς τὴν ὡς ἄνω Συνεδρίαν, προσῆλθον εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τὴν προτεραίαν. Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁρισθεῖσα ἵνα ἀπαγγείλῃ εἰς τοὺς ὑποδίκους Ἐπισκόπους τὸ κατ' αὐτῶν κατηγορητήριον καὶ ἀκούσῃ τὴν ἀπολογίαν αὐτῶν, ἤκουσεν ἀμφοτέρους τοὺς ὡς ἄνω Ἐπισκόπους καὶ ἔλαβε τὴν ἔγγραφον ἀπολογίαν αὐτῶν, ὧν ὁ μὲν Ἐπίσκοπος Ἐλαίας ἀσθενήσας δὲν εἶχε προσέλθῃ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν πρώτην ὁρισθεῖσαν ἡμέραν, 29 Ἀπριλίου ἐ. ἔ., ὁ δὲ Ἐπίσκοπος Ἀβύδου παρέλειψε νὰ προσέλθῃ κατ' αὐτήν.

Τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον προῆλθεν εἰς τὰς ἀκολούθους ἀποφάσεις. Ὑπέβαλε τὸν Ἐπίσκοπον Ἐλαίας Ἀγαθάγγελον εἰς δίμηνον ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας. Τὸν Ἐπίσκοπον Ἀβύδου Γερμανὸν εἰς ἑξάμηνον ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας, ἣν νὰ ἐκτίσῃ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει.

Οἱ τέσσαρες Ἐπίσκοποι, ἀναγνωρίσαντες τὸ βαρὺ σφάλμα ὅπερ διέπραξαν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰλικρινῶς ἐπ' αὐτῷ μεταμεληθέντες ἐδέξαντο ἀγογγύστως τὰς ἐπιβληθείσας εἰς αὐτοὺς ποινάς, δι' ἐπιστολῶν δέ, ἃς δημοσιεύομεν κατωτέρω, ἐπεβεβαίωσαν καὶ γραπτῶς τὴν εἰλικρινῆ μεταμέλειαν αὐτῶν. Ἡ συντριβή των αὐτή

ἔτυχε τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως παρὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἥτις μετὰ συμπαθείας καὶ στοργῆς ἐπρονόησε περὶ αὐτῶν, ἰδιαιτέρως δὲ περὶ τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μελλόντων νὰ ἐκτίσωσι τὴν ποινὴν αὐτῶν δύο Ἐπισκόπων.

Ἐκ τῶν τεσσάρων Ἐπισκόπων ὁ Ἐπίσκοπος Λεύκης Παγκράτιος, ἐκτίσας ἤδη τὴν μηνιαίαν αὐτοῦ ἀργίαν, ἀπὸ τῆς 25ης παρόντος μηνὸς ἐπανέλαβε Πατριαρχικῇ εὐλογίᾳ τὰ ἐν τῇ Κοινότητι Ταταούλων ἀρχιερατικὰ Προϊσταμενικὰ καθήκοντα αὐτοῦ. Ὁ Ἐπίσκοπος Ἀβύδου Γερμανὸς ἐφοδιασθεὶς διὰ Πατριαρχικῶν Γραμμάτων ἀνεχώρησε τῇ 18ῃ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου δι' Ἅγιον Ὄρος. Προσεχῶς δὲ ἀναχωρεῖ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ Φιλόθεος.

Καταχωρίζονται ἐνταῦθα αἱ Ἐπιστολαὶ τῶν Ἐπισκόπων:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Εὐσεβάστως προάγομαι νὰ δηλώσω τῇ προσκυνητῇ μοι Ὑμετέρᾳ Θ. Παναγιότητι ὅτι ἔλαβον ἐγκαίρως τὸ ὑπ' ἀρ. Πρωτ. 936 καὶ ἀπὸ 6 τρέχοντος ἔγγραφον τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγ. καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, δι' οὗ μοὶ ἐκοινοποιεῖτο ἡ διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ λόγους ἐκδοθεῖσα κατ' ἐμοῦ τῇ 29 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἀπόφασις περὶ μηνιαίας ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας.

Εὐγνωμονῶ τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν καὶ ἄμετρον ἐπιείκειαν μεθ' ἧς ἔκρινε τὴν περίπτωσίν μου. Ταπεινῶς δὲ ὁμολογῶ ἐμαυτὸν ὄχι καὶ τόσον ἄξιον τῆς ἐπιδειχθείσης μοι φιλαδέλφου εὐμενείας.

Ἐν τῷ κοινοποιηθέντι μοι ἐγγράφῳ οὐδεὶς λόγος γίνεται περὶ τοῦ τόπου τῆς ἐκτίσεως τῆς ποινῆς μου καὶ διερωτῶμαι, Παναγιώτατε, μὴ τυχὸν προσκρούει εἰς τὰ ἀποφασισθέντα ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐν Ταταούλοις διαμονῆς μου.

Δικαίως τιμωρηθεὶς καὶ ἐκτίων ἀγογγύστως τὴν ποινήν μου, ἐξοφλῶ τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν χρέος μου ὡς ἐκ τοῦ πρὸς Αὐτὴν ἁμαρτήματός μου.

Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει, Παναγιώτατε, ὅτι ἐξαλείφονται ἢ μετριάζονται καὶ οἱ δηγμοὶ τῆς συνειδήσεώς μου, τοῦ ἀκοιμήτου τούτου σκώληκος, ἰδίᾳ διὰ τὴν ἐν στιγμαῖς παραφορᾶς καὶ συγχύσεως ἀσύγγνωστον συμπεριφοράν μου πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον. Καὶ αἱ τύψεις τῆς συνειδήσεώς μου καθίστανται δηκτικώτεραι, ὅταν ἀναλογισθῶ ὅτι ἐπίκρανα καὶ προσωπικῶς τὴν Ὑμ. Θ. Παναγιότητα, ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τῆς Ὁποίας εὐτυχήσας καὶ ἄλλοτε νὰ ὑπηρετήσω, ἔλαβον παρ' Αὐτῆς τόσα δείγματα ψυχικῆς εὐγενείας καὶ καλωσύνης.

Ἴδιον τῶν ἰσχυρῶν, Παναγιώτατε, εἶναι νὰ συγχωρῶσιν, ἐφ' ὅσον ἀνθρώπινον εἶναι τὸ σφάλλειν. Τρέφω δὲ τὴν παρήγορον ἐλπίδα ὅτι θὰ θάψητε τῇ λήθῃ τὴν πρὸς Ὑμᾶς συμπεριφοράν μου, διότι πλήρως συγχωρεῖ ὅστις πλήρως λησμονεῖ.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενος τὴν σεπτὴν δεξιὰν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος, διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Ἐν Ταταούλοις, τῇ 10 Μαΐου 1933.

Ὁ Ἐπίσκοπος Λεύκης ***Παγκράτιος.***

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Συμμορφούμενος πρὸς τὴν κοινοποιηθεῖσάν μοι ὑπ' ἀριθμ. Πρωτ. 976 καὶ ἀπὸ 6 Μαΐου ἐ. ἔτους ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου περὶ ἑξαμήνου ἀργίας καὶ ἐκτίσεως ταύτης ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, ἀναχωρῶ ἐκεῖσε αὔριον Πέμπτην 18 τρέχοντος.

Διὰ τῆς ἀμέσου ὑποταγῆς μου εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐν μετανοίᾳ ἐκτίσεως τῆς ποινῆς μου θέλω ἐξοφλήσῃ τὸ παράπτωμα ὅπερ ἐν ψυχικῷ ἀναβρασμῷ διέπραξα ἀπέναντι πρὸ παντὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατ' ἐμαυτοῦ ἀκόμη, ἐφ' ὅσον συγκαταλέγομαι μεταξὺ τῶν στελεχῶν Της.

Μεταμελοῦμαι βαθύτατα διὰ τὴν πρᾶξίν μου κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον καὶ προσωπικῶς ἐπίκρανα τὴν Ὑμ. Θ. Παναγιότητα, πρὸς Ἣν εἶχα λόγους πολλαπλῆς εὐγνωμοσύνης.

Ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης πλέον ἢ ἐπιεικῶς ἔκρινε τὸ βαρὺ παράπτωμά μου καθιστῶσα οὕτω πικροτέραν τὴν συναίσθησιν τῆς πράξεώς μου.

Ἐπικαλούμενος τὴν ἐπιείκειαν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος καὶ τὰς εὐχὰς Αὐτῆς τόσον διὰ τὸ ἐπιχειρούμενον ταξείδιον ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει διαμονήν μου καὶ κατασπαζόμενος τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν, διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

ταπεινότατος θεράπων

Ἐν Κων/πόλει, τῇ 17 Μαΐου 1933.

Ὁ Ἀβύδου *Γερμανός.*

Παναγιώτατε,

Συντετριμμένος ἐκ τοῦ τελευταίου θλιβεροῦ συμβάματος εἰς ὅ, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, παρεσύρθην καὶ παρεπίκρανα οὕτω τὴν Ὑμ. Θ. Παναγιότητα, Ἥτις ἰδιάζουσαν, ὁμολογῶ, ἐπεδείκνυε πρός με στοργὴν καὶ συμπάθειαν, προάγομαι ταπεινῶς ἵνα καὶ γραπτῶς γνωρίσω Αὐτῇ καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὅτι ὡς τέκνον ἀνέκαθεν πειθήνιον τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀγογγύστως δέχομαι τὴν ἐπιβληθεῖσάν μοι αὐστηροτάτην ποινήν.

Καίτοι δέ, Παναγιώτατε, τὸ ἐπισφαλὲς τῆς ὑγείας μου, ἐπὶ μᾶλλον ἤδη κλονισθείσης, ἡ στομαχική μου διατάραξις καὶ ἡ χρονία ἐντερικὴ πάθησίς μου τὰ μέγιστα τό γε νῦν ἔχον με ἐκφοβίζει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μετάβασίν μου εἰς τὸν ὁρισθέντα τόπον πρὸς ἔκτισιν τῆς ποινῆς τῆς ἀργίας μου, ἐν τούτοις ἵνα μὴ ὁ φόβος μου οὗτος ἐκληφθῇ ὡς ὑπεκφυγὴ ἢ ὡς ἀπείθεια καὶ παρακοὴ πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀπόφασιν, ἐν ᾗ ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ἐν ὑπακοῇ καὶ εὐαγγελικῇ ὑπομονῇ διακονῶ, διαβεβαιοῦμαι τὴν Ὑμ. Θ. Παναγιότητα ὅτι τὰς ἐλπίδας τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς σοβαρῶς κλονισθείσης ὑγείας μου τῷ Ἀρχιποίμενι Χριστῷ ἀνατιθεὶς καὶ τὰς ἁγίας εὐχὰς τῆς Σῆς σεπτῆς κορυφῆς καὶ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν συνοδοὺς ἔχων, ἀναχωρῶ ὁριστικῶς κατευθυνόμενος εἰς Ἅγιον Ὄρος τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενος τὴν πανίερον Αὐτῆς δεξιάν, διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ υἱϊκῆς ἀφοσιώσεως.

Ἐν Μ. Ρεύματι, τῇ 22 Μαΐου 1933.

Τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος
τέκνον πειθήνιον καὶ ὅλως Αὐτῇ ἀφωσιωμένον
Ὁ Ναζιανζοῦ **Φιλόθεος.**

ΕΝΟΡΙΑ ΤΖΙΒΑΛΙΟΥ

Ἀπὸ μακροῦ ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς ἐνορίας Τζιβαλίου ἦλθεν εἰς προστριβὰς πρὸς τὰς ἐνοριακὰς ἀρχὰς καὶ τὴν ἐνορίαν, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐπανειλημμένως ἠσχολήθη ἡ Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐν τέλει καὶ ὑπέδειξε τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ, ἐφόσον αἱ προστριβαὶ αὗται ἔλαβον τελευταίως λυπηρὰς διαστάσεις. Τὴν μετάθεσιν ὅμως ταύτην ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς Σάββας Βαγιάνογλους, παρὰ τὴν γνώμην συσσώμου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐνορίας, δὲν ἐδέχθη καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν ἐπέμβασιν τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, δι' ὧν παρεκωλύθη ἡ ἐγκατάστασις τοῦ νέου ἱερατικῶς προϊσταμένου τῆς ἐνορίας καὶ ἐκλείσθη ὁ ναὸς τῆς ἐνορίας. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνοδικῇ ἀποφάσει ἀνηνέχθη πρὸς τὰς ἐνταῦθα καὶ ἐν Ἀγκύρᾳ ἀρχάς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τέως ἱερατικῶς προϊστάμενος ἱερεὺς Θεόφιλος δὲν μετέβη εἰς τὴν νέαν του θέσιν καὶ δὲν παρέδωκε τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐνορίας εἰς τὸν διάδοχόν του οἰκονόμον Γεώργιον Παπαδόπουλον, ἐκηρύχθη ὑπὸ τῆς Π. Κ. Ἐ. Ἐπιτροπῆς ὑπόδικος, ἐτέθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας, καὶ παρεπέμφθη ὁ φάκελλος τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὰ περαιτέρω.